

שנה י"ב גליון תקנ"ב שמיני - פרה כ"ב אדר ב' תשס"ח

תוכן העניינים

לקח טוב.....עמוד ג'
רבש תמרים.....עמוד ה'
בשפתי צדיקים.....עמוד ז'
פרפראות להכמה.....עמוד ט'
ודרשת וחקרת.....עמוד י"א
פניני התורה.....עמוד י"ג
חוקים להורותם.....עמוד י"ז
הילולא דצדיקא.....עמוד כ"א
תקופת בית שני.....עמוד כ"ה
דבר בעתו.....עמוד כ"ז
משולחן מלכים.....עמוד כ"ט

אכול תאכלו אותה בקודש

מדרשן עונג ושבוע תפנוקים הסתובב לו בן המלך, לכל אשר יחפץ השיגה ידו, ולכל אשר עלה ברוחו לעשות אין מעצור, כי הרי מי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל, ומה יעשה הבן ולא יחטא נתחבר עם חבר מריעים משחיתים חבורת לסמים מזויינים ומורדים מושחתים, וכך הלך ונשתקע במעשיהם ודרכיהם הנלוזות, לדאבון לב אביו המלך אשר לבו נתמוסס מרוב צער.

ביום מן הימים קיבל המלך ידיעה שבנו רוצה לשוב אליו ומתחרט בלב שלם על כל מעשיו הנפשעים, וברצונו לחזור תחת חסות אביו בארמונו ולחסות בצל כנפיו, וכמובן שהמלך שש ושמה עד אין חקר, אמנם מאידך גיסא עלה מורא בלבו אולי הוא אחד מתכסיסיו הערמומיות שרוצה להדור לחדרי מירותיו למרוד כנגדו ולכבוש את המלכה עמו בבית, על כן כשבנו חזר אליו ונפל לפניו ויבך ויתחנן שימחל לו, התנהג אתו בהסתייגות מסויימת, והחשד ניקרה במוחו.

ביקש הבן לרצות את אביו ומילא את כל רצונותיו, אך כל מאמציו עלו בתוהו, החשש שמא הבן ישוב ויעזוב את הארמון ויצטרף אל חבריו משכבר הימים, קיננו בכל עת בלבו של המלך.

משנכח בן המלך כי אביו מתייחס אליו בחשדנות, טיכס עצה בנפשו האיד לרחוש אימונו של אביו, מה עשה, חזר לחבורת הלסטים שמקודם נמנה עמם, והתחיל לדבר על ליכס והפך את לבם לטובה, עד שכולם סרו מדרכם הרעה וקיבלו את מרותו של המלך בלב שלם ובנפש הפיצה.

עתה כשראה המלך את המהפיכה הגדולה שהולל בנו, עד שעלה בידו להטות את לבם של אויבי המלך, שב אליו אימונו כבתחילה, והסיר כל חשד מלבו, וגילה כלפיו את אהבתו הגדולה, ונישאו מעל כל השרים כבשנים קדמוניות.

והנמשל מובן, דכאשר אדם מישראל ממלא את רצון השי"ת ומקיים את מצוותיו, עדיין קיים חשש שמא ישוב אל אויבי המלך, שהם התאוות שהאדם נגרר אחריהן, אולם כשהאדם נוטל את התאוות והופכן לכלי לעבודת ה', כאשר הוא מקיים מצוות ע"י אכילה ושתיה, עונג שבת, אכילת מצה, והוא אוכל לשם שמים ולשם המצוה, הדבר נחשב כאילו הוא הפך את לבם של אויבי המלך ועשאם לאוהביו, ועל ידי כך הוא מוכיח את נאמנותו המוחלטת לאביו שבשמים.

קול יסודי התורה	
21721 - 03.6171120	
מס'	שיעור השבוע הבעל"ט
61.1	יום ראשון גיטין דף סא.
61.2	יום שני גיטין דף סא.
62.1	יום שלישי גיטין דף סב.
62.2	יום רביעי גיטין דף סב.
63.1	יום חמישי גיטין דף סג.
ער"ש ושכ"ק - חזרה	
6.36	זמן הדלה"ג
6.20	בירושלים:
8.11	זמן מוצש"ק
8.14	בירושלים:
8.47	ס"ז קר"ש א
9.32	ס"ז קר"ש ב
10.06	ס"ז תפלה א
10.36	ס"ז תפלה ב

בית המדרש הגדול "יואל משה" רחסידי סאטמאר

ע"ש כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעעבי"א - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

ב"ר יונה וישועה באהלי צדיקים

הננו בזה להודיע לכל אנשי שלומינו קהל עדתינו הע"י

כי לרגל השמחה בחצרות קדשינו

בהולדת הנכד של הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

אצל חתנו כבנו הרב שלום טייטלבוים שליט"א

תתקיים אי"ה בליל שב"ק הבעל"ט

"שלום זכר ושבת אחים"

בשעה 10.45 בבית מדרשינו בשיכון

בשבת אחים גם יחד נתאסף ליתן שבח ושירה לקל אשר שבת ברא
ויה"ר שמשמחת בית צדיקים יושפע לנו רב ברכות ושובע שמחות וכט"ס

בברכת שבתא טבא

הגבאים

תנו שבח ושירה לקל אשר שבת ברא

לכה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

ויהי ביום השמיני, פי' ביום השמיני לאחר התעלות של שבעת ימי המילואים, הגיעו לידי הכרה שעדיין לא זכו לשלימות, לפיכך כתוב ויהיו לשון צער. (תולדות אדם)

☆

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', קריבה זו היא הקרבה ומסירת נפש, לפיכך ויעמדו לפני ה'. (תפארת שלמה)

☆

כל העדה ויעמדו לפני ה', בכחה של אחדות שהיה כל העדה, וכו' לעמוד לפני ה'. (משמרת איתמר)

☆

ויעמדו לפני ה', אין עמידה אלא תפילה, כי לאחר שנתקרב זה לזה בקירוב לבבות ויקרבו כל העדה, אזי מסוגלים לעמוד בתפילה לפני ה', וזהו שאמר הכתוב ויעמדו לפני ה'. (חסד לאברהם)

☆

זה הדבר, אותה השתוקקות שהתבטאה בכך שעמדו לפני ה', הוא הדבר אשר צוה ה' לעשות בכל עת. (ליקוטי יהודה)

☆

הדבר אשר צוה ה', עליכם להשתדל שכל דיבור שלכם שיהיה פי' הדבר, יהיה אך ורק אשר צוה ה'. (תפארת שמואל)

☆

זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', היינו שתעשו רק מצוות, וגם בדברים המותרים תעשו רק דבר אשר יקיים בו נחת רוח לפני ה', וזהו שאמר הכתוב זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, שלא יעשו רק דבר מצוה, ועל ידי זה שעושים כל הדברים המותרים לשם שמים, וירא אליכם כבוד ה'. (אמרי יוסף)

☆

אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', אין לכם אלא לקיים את המצוות מפני שכך נצטוינו, גם אם אינכם מבינים מעמדה, וזהו שאמר הכתוב אשר צוה ה' תעשו, ובשכר זאת וירא אליכם כבוד ה', תתגלה לכם כוונת המצוה וטעמה. (מבשר צדק)

(מבשר צדק)

ה' תעשו, לא עכשיו תעמדו לפני ה', אלא בכל עת תקיימו שויתי ה' לנגד תמיד.

(אהבת שלום)

☆

תעשו, רצונו ית' הוא תעשו בעצם העשייה ולא בהליכה במחשבות.

(תורת אבות)

☆

וירא אליכם כבוד ה', רק כאשר תעשו את המצוה בגלל אשר צוה ה' ולא לשם מטרה אחרת, ואפילו נעלית ביותר כהשראת השכינה, אז תזכו ממילא לוירא אליכם כבוד ה'.

(אגרא דכלה)

☆

בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד, בעוד שמהקרובים אליו ית' נתבעת קדושה יתירה, הרי ועל פני כל העם אכבד דהיינו שמהמון העם נדרש לפחות שיכבדו אותו ית'.

(אך פרי תבואה)

☆

להבדיל בין הקדש ובין החול וכו' ולחורות את בני ישראל, המבדיל בין קודש לחול פי' שמרחיק עצמו מתאוות עולם הזה, הוא הראוי לחורות את בני ישראל.

(באר משה)

☆

לאמר אליהם, אמירה זו היא הבטחה לישראל שעתיד הקב"ה להתגלות לכל אחד בנבואה, וזהו כוונת הכתוב לאמר אליהם, ולפיכך הוזהרו ממאכלות אסורות המטמאים את הלב ומונעים את הנבואה.

(קדושת לוי)

☆

זאת החיה אשר תאכלו פי' בכחה של אכילה בקדושה תזכו לתוספות חיות בעבודת השי"ת.

(דגל מחנה אפרים)

☆

הפרסה, רמז הוא להסתפקות במועט, מלשון פריסה כעני זה שדרכו בפרוסה ואז הוא טהור.

(ארון עדות)

☆

כי קדוש אני, כאשר תדעו שהקדושה שהנכם משיגים אינה מכם אלא כי קדוש

אנו, מאתנו ית', אזי תכלו להגיע לקדושה וזהו שאמר הכתוב והייתם קדושים.

(בית אהרן)

☆

להבדיל בין הטהור ובין הטמא, ברש"י בין נשחט חציו של קנה לנשחט רובו, ללמד כי ההבדל בין גן עדן לגיהנם הוא כחוט השערה בלבד.

(פרדס יוסף)

לשבת פרה

זאת חוקת התורה, ברש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, גזירה הוא מלפני ואין לך רשות להרהר אחרית, י"ל פי' הפסוק שהקב"ה צוה להשיב להשטן שאין אנו יודעים שום טעם רק שכן גזרה חכמתו ית' ואין לנו רשות להרהר אחרי דברי הקב"ה הלילה, רק מהוייבים אנו להאמין במצות ה' אף אם לא נדע שום טעם, ובוה יסתם פי השטן ואומות העולם שאין שייך בוה שום הקירות ודרישות, וכן ראינו אצל אבותינו בשעת הגזירות שאלו שהאמינו באמונה תמימה עמדו איתן בדעתם, ואלו שהלכו בחקירות ודרישות לא עמדו בנסיונות ונאבדו רח"ל, ובוה הדבר עצמה שמאמין באמונה תמימה הוא הטהור.

(ישמח ישראל)

☆

בפיוט, לטהר טמאים לטמא טהורים, י"ל כי הגה תיקוני פרה אדומה הוא לתקן חטא הגאווה, כמ"ש ולקח הכהן עין ארו ושני תולעת, היינו שאם הגביה עצמו כארז ישפיל עצמו כתולעת, (כמו שדרשו"ל גבי מצורע עיי"ש ברש"י) והפרה הוא שתבא אמה ותקנה על בנה שהיא חטא עבודה זרה, וכל המתגאה כאילו עובד זרה (סוטה ד') וזהו רמז בפיוט לטהר טמאים פי' מי שהוא טמא בנפשו בעיני עצמו ושכ על ידי זה בתשובה, לטמא טהורים פי' מי שהוא נחשב טהור בעיני עצמו ועל ידי זה נפל בחטא הגאווה ואינו חש לשוב בתשובה כי הוא טהור בעיניו, ה' יזכנו לתקן כראוי במהרה בימינו.

(שער יששכר)

מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאטמאר

נתייסד ע"י כ"ק מורן רבינו הקוה"ט זיעעכ"א - בנשיאות כ"ק מורן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

תלמוד תורה יטב לב • ישיבה קטנה דרבינו יואל • ישיבת מהרי"ט דסאטמאר
בנות ארץ ישראל בית פייגא • חברה משניות • קופת גמילות חסדים

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בקול רינה וישועה, נברך בזה ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא
עילאה, קדם כבוד האי גברא רבא ויקרא, אשר לו זרוע עם גבורה,
בהרבצת תורה, לשם לתהילה ולתפארה, מרים על נס תלמידי ישיבתינו
המעטירה, ומפיח רוח חיי"ם בתוככי קהילתינו המפוארה, ענוות חן וחסד
על פניו שורה, מגזע אראלים ותרשישים, שלשלת היוחסין פאר מקדושים,

מורינו הגה"צ

ראש ישיבתינו שליט"א

לרגל השמחה באהלי צדיקים בהולדת נכדו בכורו נ"י

אצל חתנו מבנו החשוב בנשי"ק חריף ובקי ענף עץ אבו"ת

הרה"ג רבי שלום טייטלבוים שליט"א

יהי רצון שמשמחה זו יושפע רב ברכות ושובע שמחות

לנו ולכל בית ישראל עד עולם אמן

הכו"ח בהדרת כבוד ויקר

הנהלת המוסדות

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

מלעבור עליהן, וכתב בשערי ציון דלפיו על מצות מילה דאיכא עונש כרת והוא עונש בעוה"ז ג"כ איכא שכר בעוה"ז, ומעתה כאשר יצתה אש ותאכל את נדב ואביהוה על חטאם שהסתכלו על השכינה, והטעם דהוי חטא כיון דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, והשתא היה לו לאהרן להביא ראיה ממצות מילה דיש עונש כרת בעוה"ז וא"כ שכר נמי בעוה"ז וא"כ היו מותרין להסתכל בשכינה מטעם שהם נימולים.

(כ"ק מורן רבינו הגה"ק שליט"א)

★

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וכו'. ובמדרש איתא מה היא זה הדבר על המילה כמה דתימא זה הדבר אשר מל יהושע, ואפ"ל על פי מה שאמרו חז"ל נפשו של אדם משתוקקת לשוב אל השכינה אלא שרואה את הקבי"ה שמלא כל הארץ כבודו וחזרת למקומה, והנה מבואר בתיקוני זוה"ק מאן דמשקר בבית מילה הוא משקר בחותמא דמלכא, דאיהו רשים ביה שדיי מלכר, והוי"ה מלגא, מנא לן, מהאי קרא משמע מי יעלה לנו השמימה, ראשי תיבות מילה, סופי תיבות הוי"ה, עיי"ש, והרי לן שבזכות מילה זוכה האדם שאור ה' זורח עליו ומשכן בו שכינתו, וא"כ שוב אין הנשמה משתוקקת לשוב אל שרשה ומתרצה לשבת בנוף כיון שרואה השכינה על ידו, ומעתה יבואר המדרש, זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, דכיון שהשרה השי"ת את מקדשו בתוכם, וא"כ שמא מתוך כך הנשמה תתרצה ותשתוקק לשוב אל שרשה ותחזור למקומה, על כן צוה להם על המילה שעיי"ז לא תשתוקק הנשמה לעזוב הגוף כיון שרואה את השכינה שורה בתוך הגוף.

(הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א)

אנן בעינן למהוי קמי מלכא, ופייסם השי"ת שיקחו מהם מים לניסוך המים בחג וכן מלח על הקרבנות, והנה נחמה זו היתה בזמן שהיו ישראל שרויין על אדמתן אבל כשגלו ישראל נתבטל הפיוס, והוה הכוונה מי שירפא שברו של ים הוא ירפא לך, כי רפואה אחת להם ולנו שיבנה בית המקדש, והנה ביום השמיני למילואים ביום כלות משה להקים את המשכן היה יום ראשון לעבודה כמבואר בגמ' ובו התחילו להקריב קרבנות לפני הקב"ה זכו המים התחתונים לחזור ולהתקרב לפני הקב"ה כמו שהיה בשעת בריאת העולם, ולכן היתה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, שאז היה שמחה בכל מעשי בראשית שנים המים התחתונים היו קרובים אל ה'.

★

וידום אהרן. ובמדרש איתא מאי הוי ליה למימר וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ואפ"ל בהקדם מה דמבואר במדרש שבני אהרן היו ראויין לשליחת יד כבר במתן תורה על שהסתכלו בשכינה מתוך גס לב של מאכל ומשתה, והמתין להם הקב"ה שלא לערבב שמחת התורה, אכן מבואר בכסף נבחר דשכר טוב הצפון לצדיקים לעתיד לבוא הוא מה שזכו לראות בשכינת עוזו, ואי אמרינן דשכר מצוה בהאי עלמא איכא אז שורת הדין דיותר להסתכל בשכינה, אבל אי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא אסור להסתכל בשכינה, ונודע מה שכתב בבכור שור דהטעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא משום דכי היכי דעונש ליכא בהאי עלמא אם ישב ולא עשה המצוה, ה"ג שכר ליכא, אולם בל"ת דאיכא עונש אם עובר עליהן שוב איכא שכר מצוה בהאי עלמא על כאשר נזהר אדם

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וכו'. ובמדרש איתא מה היא זה הדבר על המילה כמה דתימא זה הדבר אשר מל יהושע, ונראה עפ"י שאמרו חז"ל במדבר מאי טעמא לא מהול וכו' משום דלא נשיב להו רוח צפונת מאי טעמא משום דנופים היו, ופרש"י נזופים היו ממעשה העגל, והתוסי חלקו על זה שאי אפשר לומר שהיו נזופים ממעשה העגל שהרי מחל להם הקב"ה ואמר להם סלחתי כדברך שאח"כ נעשה המשכן והשרה שכינתו בתוכם, ע"כ, ונמצא מדברי התוסי כי מעת הקמת המשכן לא היו ישראל נזופים עד מעשה המרגלים, וא"כ בזמן הזה היו יכולים לקיים מצות מילה, ולפי זה יבואר למה הזהיר משה את בני ישראל דייקא ביום הקמת המשכן על ענין מצות מילה, שהרי בו ביום נמחל להם על מעשה העגל וחזרה רוח צפונת לנשב להם ויכלו לקיים מצות מילה כהלכתה, לכן חזר משה והזהירם לבל יתרשלו מקיום מצות מילה כהלכתה, והוה מה שאיתא במדרש זה הדבר אשר צוה ה' שצויו זה נמסר להם ביום שהוקם המשכן.

(דברי יוא"ל)

★

וידי ביום השמיני. ובגמ' איתא אותו היום היי שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, וי"ל לפי מה שפיי הגאון מו"ה לעמיל ז"ל מה דאיתא במדרש גדול כים שברך מי ירפא לך, מי שירפא שברו של ים הוא ירפא לך, דהנה איתא במדרש שמים התחתונים היו בוכים על שנותרקו משכינת עוזו דבעת בריאת העולם כתיב ורוח אלוקים מרחפת על פני המים, ואח"כ ויבדל אלוקים בין המים אשר מעל לרקיע ובין המים אשר מתחת לרקיע ושכינתו בעליונים, ואז התחילו מים התחתונים לבכות

קהל יטב לב

ד'סאטמאר

בני ברק

ברוך הבא בשם ה'

באותות כבוד ואהבה, הננו מקדמים בברכת ברוך הבא, את פני אורחינו החשוב והדגול, רב האי גאון וגדול, מבצר מעוז ומגדל, פרי צדיק עץ חיים, נאה דורש ונאה מקיים, בהרבצת תורה ויראת שמים, המאור הגדול לממשלת התורה, מורה ודאין בעוז ובתפארה, על ישראל הדרתו, כבוד שמו תפארתו,

הגה"צ שלשלת היוחסין

רבי ארי' לייבוש טייטלבוים שליט"א

דומ"ץ ביהמ"ד "יואל משה" ד'סאטמאר וויליאמסבורג יצ"ו

לרגל הופעתו בשערי עירינו

לפאר את השמחה בבית בנו החשוב חו"ב

הרה"ג רבי שלום טייטלבוים שליט"א

יהא בואו לברכה, ויזכה להרחבת הדעת ורוב שמחה, ובכל אשר יפנה ישכיל

בהצלחה, מתוך תענוג ונחת והרווחה, עד ביאת מלכא משיחא.

המקבלים פניו בהדרת כבוד ויקר

הנהלת הקהילה

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מביקים

בשפתי צדיקים

לטהר טמאים לטמא טהורים

עובדא מופלאה סיפר קדוש ישראל מרוזין זי"ע בהעלות הב"ח לעולם העליון לא מצאו בו שום שמץ פגם ונחתך דינו להיכלי הצדיקים בגן עדן, עם נתינת פסק הדין נאספו ובאו נשמת החוטאים בטענה לפני השי"ת, כי לו היה הב"ח עובר לכה"פ דרך פתחה של גיהנום היה ודאי מוצאים משם לחרות עולם, מיד הגיע המקטרג כשבאמתחתו עבירה אחת שמצא אצלו והוא כי פעם בעברו בשוק ליד עגלה שהיתה רתומה לשור וחמור יחדיו שהם כלאים, נתעטש הב"ח ומחמת כן התחילו אלו ללכת מעט, ואמנם מיד נגזר עליו לעבור דרך פתחה של גיהנום, וצינו את הגיהנום למשך מי יום, ובכך המשיך הרה"ק מרוזין לפרש את מאמר הפיוט (יוצר לפי' פרה) "לטהר טמאים לטמא טהורים באומר קודש" לטהר טמאים, כשרוצה השי"ת לטהר את אלו החוטאים בנפשותם, אזי לטמא טהורים, מחפש הוא איזה עבירה אצל הטהורים הצדיקים, שהוא לפעמים באומר קדוש, עבירה שנגרמה על ידי הקדוש רק באומר, עוד סיפר משמו בנו הרה"ק ר' דוד משה מטשארטקאב זי"ע כי הב"ח נשבע פעם שלא יכנס לגן עדן, עד שיוושעו בני ישראל בגאולה שלימה אחר הסתלקותו, בהגיעו לעולם שכולו טוב, שכח משבועתו זו וזכר בה רק לאחר שנכנס שלם ברגלו האחת, ונשאר לעמוד על עמדו כשרגלו האחת בפנים והשניה בחוץ, והחל לשאת דרוש מתוק מאוד ונתקצבו אליו הרבה נשמות ומשרתי עליון וכך הוא עומד עד היום ואומר דרשות, כעין דברים אלו מביא בהקדמה לשער הגלגולים להרה"ק רבי צבי מאיר, ששמע מאביו בעל התפארת שלמה בשם הרה"ק רבי דוד מלעלוב שכאשר נסתלק הב"ח לעולמו כיבד אותו בב"ד של מעלה, לדרוש ברבים והסכים לכך רק בתנאי שיצינו את הגיהנום למשך שלושים יום לטובת הרשעים שנידונו שם.

מפרסת פרסה ומעלת גרה

שני אורחים הגיעו פעם לשבות בפרמישלאן בצילו של הרבי ר' מאיר זי"ע, כיון שהגיעו בערש"ק לא הספיקו לדאוג לאכסניא, ולכן בליל שבת אחר התפילה פנו אל הגבאי, והוא אשר דאג להם לאכסניא אצל שני בעלי בתים חשובים, אולם לא שפר עליהם גורלם, שני הבעלי בתים לא היו רגילים במצות הכנסת אורחים כדבעי, האחד היה ממעט באכילה, ואף שפרס הרבה פרוסות מן החלה וציוה להשים לפני האורח מנה גדולה די והותר, אך כיון שהוא עצמו היה ממעט באכילה סיים אכילתו מהר, וסילק מנתו מעל השולחן טרם היה סיפק ביד האורח לאכול כדי שביעה, התבייש האורח לאכול עוד, ונאלץ בעל כרחו להסתפק ג"כ במיעוט אכילה, ובטרם שבע כבר בירכו ברכת המזון. "מעלה" אחרת היתה לו לבעל הבית השני, לאחר שבצע מן החלה פרס לכל אחד מן המסובים פרוסת המוציא, פרוסה קטנה, כנראה כדי שלא יראה כ"רעבתנות" ואת החלה הנותרת הניח אצלו, כאחד שמנווה להיות "שומר" עליו, וכשראה זאת האורח, התבייש לקבל מבעל הבית עוד פרוסה, ונשאר רעב על נפשו, וכן חזר הדבר ונשנה להיות אצל שניהם למחרת בסעודת היום. לסעודה השלישית הלכו האורחים עם מארחיהם אל שולחן הטהור של הרה"ק ר' מאיר זי"ע, ראה והרגיש אותו צדיק ברוח קדשו ברעבונם של האורחים, וכיון שאותה שבת פרשת שמיני היתה פתח באמירת התורה ואמר: "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה" והנה כמה מידות יש במכניסי אורחים יש שבוצע ופורס מן הלחם ומגיד לאורחים כדי שביעה, ואף הוא עצמו יושב ומאריך באכילה ככל יכולתו למען יחוש עצמו האורח בטוב, ולא יבוש לאכול כאוות נפשו, והוא אשר נרמז בסימני הטהרה בפרשתנו "כל מפרסת פרסה" כל שפורס מלחמו לפרוסות ונותן ממנו לאורח, ואף הוא עצמו יושב ואוכל עמו מעלה גרה עליו נאמר אותה תאכלו אצל זה תאכלו, כי הוא מקיים המצוה כראוי, והיא המדה המשובחת. אולם יש מכניסי אורח שפורס לעצמו ואוכל לשובע נפשו, אך אינו פורס ליתן חלק יפה לאורח, ועליו נאמר אך זה תאכלו כי מעלה גרה הוא הוא עצמו אמנם אוכל אבל ופרסה פרוסה לאורח איננו מפרים ומסיים הכתוב טמא הוא לכם מדה מגונה היא זו. ויש אשר מדתו יפה במיעוט אכילה, ואף שפורס הרבה פרוסות לפני האורח, אך כיון שעליו לאכול לבד מתבייש הוא ונשאר רעב, ועל כך אומר הכתוב להלן כי מפרים פרסה הוא אבל והוא גרה לא יגר, הוא בעצמו אינו אוכל, ואף זה טמא הוא לכם.. בסיימו את הדברים שרק המארחים והאורחים הבינו היטב מוונת הדברים למי הם, קרא הצדיק לשני האורחים ופרס להם מן החלה חתיכה הראויה להתכבד וציוה להגיש לפניהם סעודה ביד רחבה.

כסא דברכתא

בשמחה וטוב לבב, אשא בזה ברכות לרוב, קדם ש"ב ושכיני הטוב, ידידי הנעלה והחשוב, על כל מכיריו נערץ וחביב, ושמואל בקוראי שמו מרבה להיטיב,

מוה"ר שמואל אלטער בנעט הי"ו

לרגל שמחתו הגדולה בהולדת נכדתו שתחיל' אצל בנו היקר הר"ר יואל הי"ו

יה"ר שיזכה לראות ולרוות ממנה ומכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, ויתברך בכל ברכא דנפישא, במידה מרובה וגדושה.

כעתירת וברכת ידיד ושכן קרוב
מנחם צבי כהן

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

זכרון מאיר – בני ברק

שמחו צדיקים בה' והודו לזכר קדשו

מעומק ליבנו פנימה, קול מברכים נרימה, ונשגר זאת הברכה, באהבה והערבה, קדם פני מורה דרכינו, המסור אלינו בכל לב ונפש, לכל אחד מאתנו מטיב בדעת תורתו וחכמתו, בהדרכה ישרה ובמיטב תבונתו, אוהב את הבריות ומקרבן לאביהם שבשמים, בהרבצת תורה ויראת שמים, למענינו לא ישובות יומם ולילתא טוב עין הוא יבורך, מקבל את כ"א במאור פנים ובשבת, דואג למען הרמת והרחבת קרן בנין בית מדרשינו המפוארה, מפית בנו רוח חיים בדרשותיו הנלהבים ואמרותיו היקרים, מחזק את לבבינו ללכת בדרכי ישרים, איש האשכולות, פה מפיק מרגליות, רועה נאמן לעדתו, צמוד לליבנו, ומאיר נתיבותינו

כבוד מורינו

הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

לרגל השמחה השרויה בביתו נאווה בהולדת הנכד נ"ו

הבן הבכור אצל חתנו החשוב מופארי בית מדרשינו

פרצע"ח הרה"ג רבי שלום טייטלבוים שליט"א

והברכה אחת היא לכבוד מחותנו אורחינו החשוב פאר מקדושים, רועה נאמן לעדתו, על ישראל הדרתו,

הגה"צ רבי ארי' לייבוש טייטלבוים שליט"א

דומ"ץ ביהמ"ד ויואל משה ד'סאטמאר

וצרופה בזה ברכותינו, מעומקי לבבינו, קדם מע"כ ראש ישיבתינו, שיזכה לראות בהמשכת שלשלת הזהב, בסימן טוב ובמזל טוב, ויקויים לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרעך עד עולם, וירוזה רב תענוג ונחת ויתענג על רוב שלום, וכט"ס.

המברכים באהבה ובהערצה

מתפללי ביהמ"ד

הגבאים

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

קבל וקיים (כלומר הרחק מן הרבנות. רש"י), כיון דשמעה להא דאמר ר' אלעזר אין אדם עולה לגדולה אלא אם כן מוחלין לו כל עוונותיו, אמצוי לי אנפשיה (המציא את עצמו שיסמכוהו), עכ"ד הגמ', ויתכן שסברת ר' וירא בתחילתו ומסקנתו לבסוף זה ה' הויכוח בין משה לאהרן, שאהרן לא רצה ליקרב ולקחת גדולה לעצמו, שהרי "הרחק מן הרבנות שמקברת את בעליה", והשיב לו משה רבינו ע"ה שהעולה לגדולה מוחלין לו כל עוונותיו, וזהו שאמר "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך", שתתקן בזה את החטאים שלך, על ידי "ואת עולתך", מאחר שאתה עולה לגדולה, ובוזה נתרצה אהרן כר' וירא שהסכים לקבל סמיכה מטעם זה. (נועם מגדים)

☆

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, ולכאורה לא נתבאר מה היה חששו של אהרן. ונל"פ בהקדם לפרש המדרש על פסוק זה הה"ד משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, והיא תמוה, ונראה ליישב דהנה אי' (ויקרא י"ג) ויבן מזבח לפניו, ויבן מזבח לפניו ראה חור שנהרג ואמר אם יהרגו אותי יקיים המקרא שכתוב אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, וח"ו לא יהיה תקומה להם, אך זה נראה אי אהרן ה' כהן ונביא היה לו תירוץ, אבל אי אהרן ה' כהן לבד, אין לו תירוץ על חטא העגל ושפיר ה' בוש, ועפ"י יתורץ הגמ' דאי' (ברכות ל"א) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, שקול שמואל כנגד משה ואהרן, והקשו המפ' הלא לא קם נביא עוד כמשה, ותרצו כי נביא לא קם כמוהו אבל בשאר דברים קם כמוהו, דהיינו שמשה רבינו ה' נביא לבד ואהרן ה' כהן לבד ולא נביא, ושמואל ה' כהן ונביא, נמצא שמואל לבד שקול כמשה ואהרן, והשתא אתי שפיר שהי' אהרן בוש על חטא העגל, וקשה הלא ה' לאהרן תירוצו על חטא העגל משום שלא יהרג במקדש ה' כהן ונביא, לכך אמר המדרש הה"ד משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, ששמואל ה' שקול כמשה ואהרן מפני שהי' כהן ונביא, נמצא שאהרן לא ה' נביא, וממילא אין לו תירוץ על חטא העגל לפיכך היה בוש. (מדרש יהונתן)

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, וצ"ב מה שרש"י מתחיל בשנים "בוש וירא" ומסיים באחת למה את "בוש", ונראה דהבושה היתה לו מחמת חטא העגל, וכמו שמביא הרמב"ן שקרני המזבח נדמו בעיניו כקרני העגל, והיראה שהי' ירא לגשת אל העבודה היתה מחמת שהי' ירא לנפשו שמא יכנס בלבו גאווה וגאון על התנשאות זו שזכה בה, והנה חז"ל אמרו אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלוי לו מאחוריו, שאם תזוז דעתו עליו אומרים לו חזור לאחוריק, ולפי"ז א"ש דאמר לו משה, למה אתה בוש כלומר מפני מה אתה בוש, מחמת חטא העגל, הרי לכך נבחרת, כי היא הקופה של שרצים שלך ועי"ז לא תתגאה וא"כ אין לך לירא שמא תזוז דעתך עליך. (כתב סופר)

☆

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת וצ"ב. ויתבאר עפ"י"מ דנפסק בשו"ע (אורח סי' נ"ג סעי' ט"ז) בהא שסרב אדם מעט כשנשלח להיות הש"ץ, שווקא ש"ץ שאינו קבוע צריך לסרב מעט, אבל ש"ץ קבוע יורד מיד, וממנו נקח בהאי עובדא דאהרן, שהי' "בוש" היינו מלשון "כי בושש משה", כלומר שהי' מסרב וירא לגשת מיד, ואמר לו משה "לכך נבחרת" שמאחר שנמשח לכך, דינו כש"ץ קבוע שנכנס מיד. (בנין אריאל)

☆

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת וצ"ב. ויל"פ עפ"י"מ דאי' במדרש מפני מה ה' אהרן כהן מפני שאמר יעקב וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, פי' שיעקב נדר ליתן מעשר מבניו, והנה ליעקב ה' י"ב שבטים אך צא מהם ד' בכורים שהי' לו מד' אמהות שנפטרים ממעשר, נשתייר שמונה בנים נמצא חוזר חלילה והי' חל עשירי על לוי, ואהרן ה' משבטו של לוי, והמפ' הקשו ע"ז כיון שלא נמנו הבכורים א"כ קשה לא לימני נמי לבכור של קהת דהיינו עמרם אלא יצא חבירו וועזיאל וחוזר חלילה ונמצא הגורל שייך על קורח לפי החשבון, ומתרצים דהא שלא נמנו הבכורים הוא דווקא קודם חטא העגל שהי' העבודה בבכורים אבל לאחר החטא נמנו הבכורים ג"כ, והשתא א"ש שהי' אהרן בוש מחטא העגל שעשה, אמר לו משה לכך נבחרת שאילו לא חטאת לא ה' נמנים הבכורים ומגיע הכהונה לקורח ולא לך וע"י שחטאת נבחרת לכהן גדול. (חנוכת התורה)

☆

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, ולא נתבאר מה היה חששו של אהרן, ומה היתה תשובת משה אליו. ונראה עפ"י"מ דאי' בגמ' (פסחדין י"ד) ר' וירא הוי מיטמר מלמסמכיה (ר' וירא הסתתר בכדי שלא יסמכוהו) דאמר ר' אלעזר לעולם הוי

ברכות עד בלי די

בשורות אחדות, אברך בשיורי ידיוות, ברכת מזל טוב, ושמחות לרוב, קדם ידידי האברך הוקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, תורה ויר"ש וחסידיה אצלו כלולה,

הר"ר יואל בנעט הי"ו

לרגל הולדת בנו ני"ו לפזל טוב

ה"ר שחטה לגדלו ולחנכו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך נחת והרחבת הדעת וכל טוב סלה

ידידך השפח בשפחתך

שלמה פריינד

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' רמב"ם 3 בני ברק

אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה

בהדרת כבוד, נגדך בהדר והוד, ברכת מול טוב, ושמחות לרוב, מול פני מדריכנו מאליפנו, אלוף לראשינו, המסור בלב ונפש חפצה למען קהילתנו, מיישר אנוחותנו, מקבל את כל אדם בסבר פנים מלא שמחה ואורה, ענות חן על פניו שורה, לא ישובת למעמנו חשיכה כאורה, להעלותנו בראת טהורה, פאר מקדושים, נצר מטעי ארזים ותרישיים, חוטר מגע עצי התומר, לבית אבותינו עשרת כאשר יום ליום יביע אנמר,

מזרינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

לרגל שמחתו נכדו בכורו נ"ו אצל חתנו החשוב והמופלג בנש"ק הרה"ג רבי שלום טייטלבוים שליט"א

ויהי' שירווח ראש ישיבתנו שליט"א רוב נחת דקדושה מכל יוציא וביט עדיקים יעמוד ועוד רבות בשנים יזכה להרים קרן התורה והיראה בתוכנו ולהרחיב גבול קדשנו לתורה ולתעודה, אמן.

המאחלים ברגשי כבוד ואהבה

מרדכי שווארץ הלל פרידמאן

בשם מתפללי ביהמ"ד

בית המדרש הגדול "יואל משה" דחסידי סאטמאר

ע"ש כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בקשה נחוצה

הננו מבקשים בזה מכל אנשי שלומינו שעדיין לא השתתפו בנתינת "קמחא דפסחא" שיואלו בטובם להשתתף בהקדם האפשרי בכדי שנדע את אשר לפנינו בענין החלוקה

תרומות אפשר למסור

להרה"ח ר' אלימלך דאווידאוויטש הי"ו

ובזכות מצוה גדולה וחשובה זו נזכה בעזהשי"ת לעלות לציון ברנה ולאכול שם מן הזבחים ומן הפסחים בביאת גוא"צ ומלכינו בראשינו בב"א.

גברת א' פרייליט און כשרץ יו"ט

הגבאים

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין אם המקוה מטהר בעודו במים או רק בעלייתו

ובתש"ו זרע אברהם (סי' ע"ו) הקשה ממה שהביא בשער המלך (פ"ח מהל' לולב) בשם המאירי שהנודר מן המעין אסור לטבול בימות החמה אע"פ שהרי קי"ל מצות לאו להנות ניתנו, מ"מ הרי גם נהנה הנאת הגוף בעודו במים אחר עשיית המצוה וכבר נטהר, ואי כדברי הכסף משנה שנטהר רק בעלייתו מן המים הרי אינו נהנה אחר עשיית המצוה וא"כ אמאי אסור ליהנות ממנו.

ביאור חדש בדברי הכסף משנה

ובחלקת יואב (קנ' הערות הערה כ') כתב שכל קושיות האחרונים על הכסף משנה הוא רק משום שהבינו שהוא סבר שאינו נטהר רק בעלייתו כולו מן המים, וע"כ הקשו קושיות, אבל זה אינו, ופשוט הוא בדעת הרמב"ם דתיכף כשיצא משהו מן המים כבר נטהר, ואפי' אם הוא עדיין בתוך המים והמקוה תיפסל יהיה טהור (ועיי' בהערה על הגליון שם).

ובתש"ו כוכב מיעקב (סי' פ"ח) הביא ראייה לדברי הכסף משנה מדברי הר"ן בנדרים (טו) שכתב לחדש כשיש לו לאדם הנאת הגוף בהדי מצוה לא אמרי' מצוה לאו ליהנות ניתנו, והביא ראייה מנודר מן המעין המובא לעיל, וקשה מאי ראייה איכא דילמא התם אסור לטבול משום דנהנה אחר עשיית המצוה בעודו במים כמו שכ' השער המלך הנ"ל, אלא על כרחך דאינו נטהר עד שעלה מן המים והעליה הוא חלק מן המצוה, ומדברי הר"ן יש להביא ראייה שלא כדברי החלקת יואב דאי כשעלה קצת מן המים כבר נטהר, הרי עכ"ז אסור שהרי נהנה אח"כ עד שיצא כולו מן המים, אלא משמע שאינו נטהר רק כשיצא לגמרי מן המים.

ובתש"ו חתם סופר (יו"ד סי' ר"ט) הוכיח מד' הריב"ש שכ' שאדם הנכנס למקוה מלאה מ' סאה מצומצמות הטובל בו טהור שהמים זוחלין רק אחר שטובל קודם שמוציא את ראשו, והוא נטהר ברגע שראשו נתכסה במים עוד קודם שיזחלו, וזה הוא דלא כהכסף משנה.

ובתש"ו אמרי יושר (ח"א סי' קצ"ט) הביא דברי החתם סופר, וכ' דאינו סותר את דברי הכסף משנה דהא דכתב הכסף משנה שאינו נטהר רק בעלייתו הוא כענין הערב שמש שצריך לגמור טהרתו ואינו ענין להמקוה, ואף אם המקוה נפסל אין נפק"מ בזה, עיי"ש, ולפי"ז מתורץ גם קושית האבני נזר המובא לעיל דאף אם המקוה נפסל בעת שהוא עולה מן המים הוא כבר נטהר.

בתורת כהנים איתא בפרשתן ונוגע בנבלתם יטמא, הלל אומר אפילו הם בתוך המים, שהייתי אומר הואיל והארץ מעלה את הטמאים מטומאתן אף המקוה מעלה את הטמאים מטומאתן, אי מה הארץ מצלת את הטהורים מלטמא אף המקוה יציל את הטהורים מלטמא, תלמוד לומר ונוגע בנבלתם יטמא אפי' הם בתוך המים, עכ"ד.

והנה ידועים ד' הרמב"ם (פ"ו מהל' אבות הטומאה ה"ט"ז) כתב הנוגע באב מאבות הטומאה המושלך בתוך המקוה כגון נבילה או שרץ הרי זה טמא שנאמר אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור, וכן זב שדרס על המשכב שהיה מונח בתוך המקוה הרי המשכב טמא, וכשעלה המשכב מן המים יטהר שהרי עלתה לו טבילה, וזה הנוגע במשכב כשהוא במקוה אם פשט ידו ונגע חוץ למקוה הרי זה מטמא וכו', עיי"ש.

וכתב בכסף משנה וז"ל: נראה מתוך דבריהם שהטעם הוא מפני שאין הטמא נטהר אלא בעלייתו מן המקוה, ולא בעודו בתוך המקוה.

ובשו"ת פרי יצחק (ח"ב סי' ל"ה) כתב דראיית הכסף משנה הוא מהא דמטמא בתוך המים ורק בעלייתו מטהר, והקשה עליו דמדברי התורת כהנים הנ"ל הרי משמע להיפך דאי לאו קרא הוי אמינא דאינו מטמא במים, ואי נימא דבעודו במקוה אינו טהור אמאי בעינן קרא הא פשיטא שאינו טהור.

קושיות האחרונים על דברי הכסף משנה

ובתש"ו אבני נזר (ח"מ סי' ע"ב) הקשה שהרי הטובל במ' סאה מצומצמות והרי כשמוציא ראשו מן המים כבר חסר קצת מן המים וכשעלה מן המקוה הרי הוא פסול, וועיי' בתש"ו מנחת יצחק (ח"ה סי' צ"ט) שמקושיא זו הביא ראי' לדברי השואל שרצה לחדש שהא דאמרינן שנטהר רק בעלייתו הוא דייקא אם נטמא בתוך המים, אבל אם נטמא לפני שנכנס למקוה הוא נטהר מיד כשטבל אפי' כשעדיין לא עלה מן המים.

ובתש"ו בית יצחק (יו"ד ח"ב סי' ל"ט) הקשה מד' הגמ' בברכות (א.) אמר רבינא הלכך אפילו אם גמר לאכול יחזור ויברך דתנן טבל ועלה אומר בעלייתו אשר קדשנו וכו', ולכאורה לפי דברי הכסף משנה מאי ראייה ממקוה להתם הרי במקוה מברך בעלייתו כי רק אז הוא נטהר מטומאתו, אבל באכילה כשגמר לאכול כבר אין לו שום שייכות לעצם האכילה.

ישיבת מרח"מ

דרבינו יואל מטאמאר

סדרת יואל בני ברק
נתייחסה ע"י כ"ק רבינו המהרש"ל וע"י א - בנשאות כ"ק מרן הגה"ק שליט"א
בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים ישישו בשמחה

באותות כבוד ואהבה, וברגשי גיל וחדוה, נרים ונישא קולנו, מעומק לבבינו, ונביע מיטב ברכותינו ואיחולינו, נופת תמונה שפתותינו, אל מול פני כבוד מורה דרכנו ומאיר נתיבותינו, מאלפנו ומדריכנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, מסור בלב ונפש למענו, יומם ולילה לא ישבות להשריש תורה ויראה בקרבינו, להרים ולהעלות את קרבינו, מפיה רוח חיי"ם בתוכינו, בדרשותיו הנלהבים, היותו זקים ושיביבים, ומתקבלים באהבה בלב השומעים, פה מפיק מרגליות, בתורה וחסידות משולבות, צב"י ואתרע בן ומסר לן אורייתא, יקריה מטיל עליה ביומי ולילותא, סיני ועוקר הרים, צולל במים אדירים, ומעלה מרגניתא טבא בשיעוריו וחיידושו המתוקים, המלאים זיו ונוגה מפיקים, נודע בשערים, בשיעוריו היקרים, יום ולילה יביע אומר, בפלפולים נחמדים דמתה לחמ"ר, נור יופי כליל תפארת, לבית אבותיו עטרת, און קשבת לכל אשר אליו פונה, בעצה ישרה וברוח נכונה, ובפרט אלנו דואג ומוסר נפשו בכל עת ועונה, בסבר פנים וברוח נאמנה, עומד לנס קהילתנו המעטירה, להגדיל ולהרבות קרן התורה והיראה, מתורת אבותיו רבותה"ק מאורי הגולה, משקה ודולה, נאה דורש ונאה ומקיים, בהרצת תורה ויראת שמים, פרי צדיק עץ חיי"ם, כש"ת

מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

לרגל השמחה באהלי צדיקים בהולדת הבן הבכור אצל חתנו החשוב בנש"ק
הרה"ג רבי שלום טייטלבוים שליט"א

וצרופה בזה ברכותינו, ותערב לה' עתירתנו, שיוכה הדר"ג שליט"א לראות ולוותר תענוג ונחת דקדושה, מכל יוצ"ח במדה מרובה וגדושה, מתוך ברכה והצלחה ונהורא נפישא, ויוכה עוד רבות בשנים, דשנים ורעננים, לדלות לנו תלמידיו הנאמנים, מכאן מים חיים, אהבת תורה ויראת שמים, ולהמשיך בעבודת הקודש בכלל ובפרט ולרבות גבולי הקדושה בתוכינו, להורות לנו הדרך ישכון אור ואת המעשה אשר יעשו, והשי"ת יהא בעזרו ובסעדו, ויפרח כוית הודו, ויפיץ חוצה מעינותיו, לתפארת בית אבותיו, ויוכה לראות פרי בעמלו, פרי קודש הילולים לה' ולתורתו, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים, הרחבת הדעת והצלחה לאורך כל השנים, שמחה ונחת בטוב ובנעימים, עדי נושע בתשועת עולמים, בביתא משיח הולך תמים, ובראשיו כ"ק מרן רבינו אביר הרוצים, במהרה בקרב הימים, אמן.

המברכים בלב ונפש חפצה, בחיבה והערצה, תלמידיו הקרויים בניו, השותים בצמא את דבריו

תלמידי הישיבה קטנה

דוד קיפמאן, אברהם ווייס, אברהם שאול ווייסהויז, שמעון אהרן איצקאוויטש, יואל עקשטיין, משה עקשטיין, יצחק שמעון ווייס, שמעון ישכר דוב גאלדבערגער, יואל בניאמין, עזריאל יאקאב, צבי הלוי יאושעף, אברהם יהודה טאבאק, עזריאל שווארץ, שמעון מייזליש, משה אלי גרין, משה געשטעטנער, יואל גראם, יואל משה האראוויטץ, יואל ראזומאן, יואל פעלבערבוים, יעקב הייטליך, יואל יהושע גראם, שמעון הלוי יאושעף, נח צבי הלוי יאושעף, יואל לעבאוויטש, אהרן טויסניג, עזריאל שאול היילברון, אשר אנטישיל אפל, יחזקאל שרגא בראך, ארי' הלוי מאשקאוויטש, אברהם יצחק הלוי בארמינגאן, שלמה יואל עהרנשטאל, אליהו ביקסנשפאן, יואל פריינד, יואל שפילמאן, מרדכי מנחם מענדל שווארץ, חנני י"ט ליפא גרינבוים, אלחנן פויגל, נחמן בראך, אביגדור י"ט שישא, יוסף געשטעטנער, מאיר יהודה גרינוואלד, מישאל אליהו טויסניג, שבת יעקב פוקס, מרדכי לעבאוויטש, משה יודא הירש, ברוך אקער, שלמה הייטליך, שמחה י"ט גרין, יהושע ראטה, חנוך זונדל פיינערערגער, ברוך יצחק ווייס, בן ציון איצקאוויטש, יואל יוסף ווייס, יצחק יודא ראזנבערג, משה אלי ווייסהויז, שמעון קליין, בנימין אלטער יאושעף, יעקב כהן, מרדכי מענדל פרידמאן, יצחק אליעזר היילברון, דוד מאשקאוויטש, מנחם מענדל שפילמאן, שמואל שלמה ווייסהויז

גם אנו מצטרפים צוות הרוחני דיישיבה קטנה

הרב יצחק דוד יאקאב, מנהל רוחני

הרב ישראל שלום גאלדבערגער, הרב שניאור זלמן גרינבוים, הרב צבי ווייס
הרב חיים עזריאל יאושעף, הרב אברהם ישעי' ווייס, הרב נפתלי ראטשילד

תלמידי הישיבה גדולה

אברהם ברוך הירש, אברהם מנחם שווארץ, אהרן ווייס, אהרן ישעי' ראטער, אהרן משה גראם, אלימלך העלד, אלימלך יחזקאל משה גראם, אליעזר קליין, אפרים פישל וואגשאל, בן ציון מנחם פריינד, ברוך כהנא, ברוך נחמן הערשקאוויטש, דוד יהושע יעקב לאנדא, דוד מאיר יאקאב, דוד מאיר שווארץ, דוד פרידמאן, חיים בראדי, חיים יחיאל הירש, חיים מאיר גאלדבערגער, חיים מנחם ראזינגער, חיים ראטער, חנוך זונדל פיינערערגער, יהודה ראזומאן, יהושע שפילמאן, יואל אברהם מאשקאוויטש, יואל אברהם שווארץ, יואל ביקסנשפאן, יואל גאלדשטיין, יואל מאבאק, יואל יאושעף, יואל יצחק ווידער, יואל ריב, יואל שמעון, יודא צבי בן ראטער, יונה שווארץ, יונתן בנימין באנעט, יוסף חיים ווייס, יוסף יחיאל מיכל ווייסהויז, יוסף מאיר כהנא, יוסף משה ארי' היילברון, יוסף שלמה גרינבוים, יעקב יודא לעווין, יעקב יוסף גרינוואלד, יעקב מארקאוויטש, יצחק אייזיק פיינערערגער, ישעי' יעקב דאסקאל, ישראל צבי בערנאם, לוי משה דוד טעלער, מאיר אייזנבערגער, מאיר באנעט, מאיר מנחם זאב גראם, מאיר צבי ווייס, מנחם זאב קליין, מנחם מענדל ראובן ראטה, מנחם צבי ראטער, מרדכי שטיינמעטץ, משה הירש, משה ווייס, משה טויסניג, משה יואל אקער, משה לייב ווייס, משה מארקאוויטש, משה פיינערערגער, עמרם ראטער, פינחס האלצער, שלמה זלמן לאנדא, שלמה מאשקאוויטש, שמואל אבא דייטש, שמואל זאנוויל גרינבערגער, שמעון גרין, שמעון דוב העלד, שמעון דוב ווייסהויז, שמעון ווייס, שמעון שפילמאן

גם אנו מצטרפים צוות הרוחני דיישיבה גדולה

הרב חיים משה לעווין, מנהל רוחני

הרב יודא מנחם ראזנבוים, הרב יצחק ארון איזראעל, הרב חיים יצחק הירש
הרב ישראל יודא בערגער, הרב שניאור זלמן ווייס

**פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"**
נר"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

"אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים"

בשאלה הידועה: למה נקרא חורבן גם על שם "קמצא" הרי לא השתתף כלל בסעודה, והמסתעף

בפרק הניזקין מדף נ"ה: עד דף נ"ח: הוא "אגדתא דחורבן בית המקדש" וטעם הדבר שקבעו חז"ל ענין חורבן בית המקדש במס' גיטין, כתב רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל (קדושת השבת מואמר ג') משום דענין גלות ישראל הוא כמו גט, ונקבע בפרק הניזקין כי החורבן אינו אלא ניזקין

ולכאורה צ"ב מה חלקו של קמצא בחורבן ירושלים, שאומרים "אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים" הרי קמצא כלל לא השתתף בסעודה, ולא חרב ירושלים אלא בשביל בר קמצא והיה צריכים לומר אבר קמצא חרב ירושלים שהוא הלך והלשין למלך שמרדו בך יהודאי.

א. אחדות לשם פירוד

וביאר המהר"ל (בנצח ישראל פ"ה) שגם באהבתו של קמצא מונח ענין שנאת חנם, כי הדרך שכשיש שנאת חנם שיקח לו אוהב לחלוק עם אחד ששונא לו, ואין להתקשרות אלא כדי לחלוק על אחרים – **אהבתם היתה התאחדות לשם פירוד** – וכ' המהר"ל כי גם שמו מורה על חלוק – **שהשם קמצא הוא לשון קמיצה שמפריד הקמיצה מהמנחות** – עיי"ש.

ב. שהיה בידו למחות

כתב בבן יהוידע (גיטין שם) ונ"ל דכל מי שיש בידו למחות ולא מיחה נקרא הדבר על שמו, והכא קים ליה לתלמודא, בעת שבא בר קמצא היה קמצא אהובו של בעה"ב יושב, והיה בידו למנעו מן הדבר הזה שלא יוציאנו לבר קמצא מביתו, וכיון דלא מנעו, גם הוא נעשה שותף בנזק אשר נסתבב מחמת דבר זה. ולפ"ד המהרש"א שהיו אב ובנו, א"כ קמצא ודאי היה יודע שיש שנאה ומריבה בין בעה"ב ובין בנו בר קמצא, והיה חייב לעשות שלום ביניהם מעיקרא, וכיון דלא עשה שלום

בגמרא (גיטין נ"ה: נז). **"אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים"**: בשביל שני אנשים שאחד קרא קמצא והשני קרא בר קמצא נחרב ירושלים, ושניהם היו יהודים (רש"י), ולפי המהרש"א הם היו אב ובנו, דבר קמצא היה הבן של קמצא, הגמרא מספרת המעשה דההוא גברא דרחמיה קמצא ובעל דבביה בר קמצא מעשה באדם אחד שאוהבו נקרא קמצא, ושונאו בר קמצא, (ושניהם היה יהודים, ולפי המהרש"א היה בר קמצא הבן של קמצא), **עבד סעודתא עשה סעודה, אמר ליה לשמעיה: זיל אייתי לי קמצא** אמר לשמשו: לך והבא לי את אוהבי קמצא **אזל אייתי ליה בר קמצא** הלך והביא לו את בר קמצא שהאיש המזמין שנאו. **אתא אשכחיה דההוא יתיב בא בעל הסעודה ומצא את בר קמצא יושב. אמר ליה: מכדי ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא, מאי בעית הכא? קום פוק!** הרי שונא אתה לי ומה לך כאן? קום וצא! **אמר ליה: אמר לו בר קמצא הואיל ואתאי שבקן, ויהיבנא לך דמי מזה דאכילנא ושתינא, הואיל ובאתי הנח לי ואתן לך דמי כל מה שאוכל ואשתה. אמר ליה: לא. אמר ליה: יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתך.** אמר לו בר קמצא: אתן לך דמי חצי סעודתך **אמר ליה: לא. אמר ליה: אמר לו בר קמצא יהיבנא לך דמי מולה סעודתך** אתן לך דמי כל סעודתך **א"ל: לא. נקטיה בידיה ואוקמיה ואפקיה תפסו בידו, העמידו והוציאו. אמר אמר בר קמצא הואיל והווי יתבי רבנן ולא מחו ביה, ש"מ קא ניחא להו, איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא** הואיל וישבו שם חכמים ולא מיחו בו סימן שנח להם הדבר, אלך ואלשין עליהם לפני המלך **אזל אמר ליה לקיסר: מרדו בך יהודאי,** הלך לקיסר ואמר לו מרדו בך היהודים וכו'.

ה. ידיד צריך להשתתף בשמחת חבירו אף בשלא קראו

מסופר שפעם אחד בא אל עיר אחת הרה"ק רבי יצחק מאיר בנו של הרה"ק האוהב ישראל מאפטא, ולא התאכסן בבית האכסניה הקבוע שלו, אלא בבית אחר, ולא בא בעל האכסניה הראשון "לקבל שלום" אצלו. ובאותו יום ששהה הרב בעיר ערכו חברה קדישא שבוער סעודה, שלחו לקרוא לסעודה את הרה"ק רבי יצחק מאיר וגם את בעל האכסניה הראשון, כשראה אותו הרב, שאלו: משום מה לא באת עד היום לקבל שלום? השיב לו: משום שלא קראו לי, ענה לו הרה"ק ר' יצחק מאיר בזה הלשון עכשיו רבותי אשאלכם קדישא.

הגמרא (גטין נה.) מספרת "אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים" ומקשין העולם כלום בגלל קמצא חרב ירושלים? הלא לא חרבה אלא בגלל בר קמצא, ומה חייב קמצא שהחורבן נקרא גם על שמו, והתירוץ הוא: אתה קמצא הרי ידעת שאתה ידיד של בעל השמחה, מפני מה חכית שיקראו לך ולא באת בעצמך? אלא בשביל שהמתין על הכבוד גרם הוא קמצא לחורבן ירושלים. בשביל זה כל מי שחושב את עצמו לידיד חייב לבוא מאליהו לשמחתו של חבר ולא לחכות שיקראו לו.

להשתתף בסעודה שלא הזמין

כתב בסידור יעב"ץ (הל' סדר המילה אות ז') "נקיי הדעת שבירושלים לא הלכו לסעודה עד שנקראו ונשנו". ולא הביא מקור לזה. והוא במדרש רבה (איכה ד' ב') עה"פ "בני ציון היקרים", שלא היה אחד מהם הולך לסעודה עד שנקרא ונשנה, ופי' המתנות כהונה דהיינו טעמא שטא טעה השליח, וכעובדא דבר קמצא. אך מאידך הבאנו (באות ו') דאדרבה ידיד צריך להשתתף בשמחתו של חבירו בלא שיקראו, שהרי כל החורבן התחיל בזה ששלח שליח לקרוא את אוהבו ולא בא מאליהו לשמחתו.

ביניהם נסתבב דבר זה, ולכן נקרא גם על שמו.

ג. חכמים הודו בדבריהם

ועוד נ"ל בס"ד כוונת הש"ס, דר"ל בשביל שלא דקדק השומע להבין ולשים אל לבו בשינוי שיש בין תיבת קמצא ובין תיבת בר קמצא, נסתבב חורבן ירושלים, וכוונת בעל המאמר בזה ללמדינו, שצריך האדם לדקדק בלשונו היטב, כמ"ש חכמים הודו בדבריהם, וכן השומע ג"כ צריך לתת לב על הדברים שישמע, כי לפעמים בשביל תיבה קטנה שלא שם לבו עליה יצא מזה חורבן, דתא חזי בשביל הפרש קטן שיש בין מאמר קמצא לבין מאמר בר קמצא, שלא דקדק השומע היטב חרבה ירושלים (שם).

ד. השם קמצא מרמז על חטא המרגלים

בספר דרושים ולקחי מוסר (תשעה באב) כתב רמז בזה עפ"מ"כ בגמרא על הכתוב "בכה תבכה" אמר הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם וכו', ובפרשת שלח כתיב ונהי בעינינו כחגבים וכו' ותרגום כחגבים – "כקמציין" – והיא היה עיקר גורם הבכיה לדורות, ולכן נתגלגל החורבן דווקא על ידי קמצא ובר קמצא לרמז שהסיבה שגרם חורבן ירושלים הוא בשביל חטא המרגלים.

בשביל עשיר ועני נהרב ירושלים

מסופר שהרה"ק רבי נחום מטשערנאביל זי"ע [בעל מאור עינים] התעסק פעם במצוות פדיון שבויים, על אדם אחד שנפל לחובות בשביל שאהב לשתות יין, והגיע לגביר אחד אודות נדבה, הנגיד הקשיב לכל דברי הצדיק שיצאו מלבו נשבר, וככלות הצדיק דיבוריו שאלו הנגיד מי הוא זה, ואיזהו האדם שהרב אוסף לו כסף, ענה לו הרב שהוא אוסף כסף לפלוני.

פנה אליו הנגיד ספק בתרעומת ספק בדבריו תוכחה ויאמר לו "במחילת כבודו ארשה לעצמי להעיר לו הפעם על שתלנותו זו, ועל הבקשה שביקשתי לעשותה בעניין האמור. לו בא אלי הצדיק בדבר מתן נדבה ליהודי בר אוריין שנסתחפה שדחו, או אודות מצוות הכנסת בלה ליתומה ענייה וצנועה נחא, אבל לעזור

ולסיוע לשבוי זה אשר קל שבקלים הנחו, ומחמת שיכרותו המוגזמת הגיע לאן שהגיע, כלום לכבודו של רבי כי יטרח למענו להוציאו ממאסרו, מוטב היה כי יתעסק מר בצורכי האביונים הזקוקים לסעד ועזר, ולא ידאג לאותו פורק עול, וישאר אותו אדם במקום שנמצא עד אשר ילמד לקח ויתפכח מהרצון לשתייה, ואז ירווח לו ולנו כאחד, ולכן למענו גם פרוטה שחוקה אחת לא אתן.

קודם השינה היה רגיל המשמש לומר לפניו עין יעקב, ושלח אחר הגביר והושיב אותו בצידו, והתחיל ללמוד אגדתא דחורבן ירושלים, "אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים", ופירוש דברי הגמרא כך.

ומעשה שהיה כך היה:

קמצא – עשיר וקמצן היה – על פי הכלל הידוע שעשירים קמצנים הם.

בר קמצא – היה עני ואביון – שנאלץ להיות ניוון מסה שהקמצנים משליכים לחוץ.

ויהי היום ועשיר אחד עשה סעודה לאחוזת מרעיו, ושלח את משרתו להזמין את קמצא האהוב עליו, – שהרי אוהבי העשיר רבים הם – ואילו בר קמצא היה בעל דבבא, כלומר אויבו, משום שעני הוא, – וידוע כי העניים שנזאים על העשירים. אותו לא חשב בעל הסעודה להזמין.

המשרת משום מה, הלך והזמין את בר קמצא לסעודה. משהבחין בעל הבית כי אויבו, "בר קמצא", מסב עם כל הקרואים, רתח מכעס וציווח עליו בתקיפות: 'דלפון שבמותך, מה לך פה ומי לך פה, כי באת לאכול מסעודתי? שונא אני אותך ואיני רוצה כי תשתתף בארוחה דשנה זו. לך לך!

ביקש ממנו העני ברחמים מכיוון שכבר באתי, אנא הנח לי להישאר בסעודה זו, ואשלם לך את כל דמי אכילתי ושתייתי. אך העשיר בעותו פסק: 'לא איני רוצה! 'התחנן העני וביקש: אשלם לך יותר ממה שאוכל ואשתה, והגביר בחוצפתו יען: 'לאו! מסרב אני בכל תוקף כי תישאר כאן!

"ניסח העני ניסיון אחרון לשכך את חמתו של העשיר, לכל יביישנו בפני המשתתפים, והעתיר לפניו: את עצמי אמכור ואשלם לך את כל דמי הסעודה, ובלבד שלא תכלימני נגד המסובים.

ובעל הסעודה עמד בשלו, סירב לחטות אוזן לעתירתו ויפסוק: 'לך לך' ומיד עמד והוציאו.

אמר העני: מכיוון שתלמיד חכמים שישבו בסעודה, שתקו, מכלל שדעתם נוחה מן המעשה, "אלך ואוכל קורבא בי מלכא", – אשפוך את מרי שיחי לפני מלכו של עולם, הוא הקדוש ברוך הוא.

"אמר לו לקיסר – לריבונו של עולם: "מרדו בך יהודאי"

אמר לו הקב"ה: 'ומי יוכיח דבר זה'. "אמר לו העני: 'מכיוון שהעני נקרא בשם 'קרבן' (בזוהר הקדוש) שלח להם קרבן – עני אחד – ותראה אם הם 'קרבניהו' – יקבלוהו בסבר פנים יפות אם לאו.

כיוון שמגיע העני לבית העשיר, מיד הוא מטיל בו מום.

יש אומרים כי המום הוא "בניב שפתים" – העשיר טוען כי העני מנבל פיו, מדבר שקרים, וגומא לתוך פיו כל מיני יינות המשכרים.

יש אומרים כי המום הוא בדוקין שבעין – נותן בכוס עינו, עיני העני מעיינות לעבר כוסו וממונו של העשיר, ולכן טוען העשיר כי העני שיכור הנחו, קל שבקלים, שקרן וכזבן. ואף שמזמים אלו.

לדעת העשירים אינם מזמים, שכן אם זה המום שבניב שפתים – שהרי בינם לבין עצמם אין העשירים מסוגלים לתת רסן לפיהם, ומנבלים את פיהם השכם והערב, ואם זה המום שבדוקין שבעין – עיניהם משושות כל מעצור וישוטטו על כל דבר איסור וזוהמה, ולא עוד אלא כשהם נותנים עיניהם בכוס ומשתכרים עד מוות רח"ל.

אין זה בגדר מום ח"ו, אלא שסביר הדבר ומקובל הוא אצלם, אינו כן לגבי העני מום וחיסרון הוא אשר לא ניתן לתיקון, ועד כדי כך שאסור לרחם עליו. התנהגות כזו הביאה חורבן על העם וגרמה לחורבן בית מקדשינו.

הגביר התבייש ונתן לו נדבחה הגונה

(גן יוסף ארת תפז, ועוד)

מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאטמאר

נתייסד ע"י כ"ק מורן רבינו הקוה"ט זיעוועכי"א - בנשיאות כ"ק מורן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

תלמוד תורה יטב לב • ישיבה קטנה דרבינו יואל • ישיבת מהרי"ט דסאטמאר
בנות ארץ ישראל בית פייגא • חברה משניות • קופת גמילות חסדים

שיר וקול תורה

בצודה וקול זמרה, נברך בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב,
קדם מעלת כבוד ידידינו החשוב הא"י גברא יקירא, עושה ומעשה למען
מוסדותינו תדירא, מחנך נפלא לעדרי צאן קדשים, ובמיוחד משיקיע מיטב
כשרונותיו הברוכים למען הצלחת הילדים החלשים, משליך עצמו מזנז
למען מוסדותינו, ומפיח רוח חיים בקרב קהילתנו, חן חכמה וחסד נסוך על
פניו, רב פעלים לתורה ולתעודות, מלא ונדוש בתורה ובחסידות, שמו
הטוב מהללים בשירי ידידות, בנשי"ק

הרה"ג ר' יקותיאל יצחק בראך שליט"א

מנהל רוחני של הת"ת וחבר הנהלת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה השרויה בביתו, קול רינה וגילה על שפתו, בהולדת הנכד הבכור ני"ו
אצל חתנו החשוב המופלג והנעלה, נודע לשם ולתהילה

הרב אלי' לאנדא הי"ו

וצרופה בזה ברכותינו, אל מע"כ ידידינו, שיזכה לרב תענוג ונחת, מימנו ומכל
יוצ"ח בבצ אחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, וימשיך להרבות בפעליו
הכבירים לטובת מוסדותינו וקהילתנו בכל עת, ובשכר זאת יתברך בכל
משאלות לבו לטובה, מידו יצ"ש המלאכה הפצוזה והרחבה, וכט"ס.

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה

משה חיים ווייס, מנכ"ל

יוסף יהושע גרין, יצחק ברוך אילאוויטש, גרשון כץ, פסח ראטה,

יחזקאל ראטער, צבי יודא ווייס

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

חוקים להורותם

דיני טבילת כלים

נערך ונסדר ע"י הרב יהואל מייכל אברהם פרידמאן שליט"א

שואלין ודורשין בהלכות החג שלוש יום קודם החג, והנה ישראל המהדרים במצוות נוהגים להשתמש בכלים מיוחדים לפסח, ורוכשים כלים חדשים ורבים מהם צריכים טבילה, על כן מצינו לנכון לכתוב קצת מדיני טבילת כלים.

חובי טבילה

כלי אכילה המיוצרים ע"י גוי או שנקנו מגוי חובה להטבילם בכדי שיצאו מטומאת הנכרי ויכנסו לקדושת ישראל (שו"ע יו"ד סי' ק"כ סעי' א', וילפ"י ממה שכתוב בתורה בפר' כלי מדין (במדבר ל"א, כ"א - כ"ג) דכתיב לגבי הכלים שלקחו שלל במלחמת מדין "כל אשר לא יבוא באש תעבירו במים... אך במי נדה יתחטאו")

השתמשות בכלים

כלים החייבים בטבילה אסור להשתמש בהם לצורך אכילה וכדו' אפילו להשתמשות פעם אחת (רמ"א שם סעי' ח', וזהו דוקא בכלי המיועד לתשמיש קבע אבל כלי המיועד לתשמיש עראי ע"י לקמן).

עבר והשתמש בכלי קודם טבילה, אין המאכל נאסר (רמ"א שם סט"ז, משום שטבילה זו אינה אלא משום קדושה ולא משום איסור).

גם אם עבר והשתמש עם הכלי הרבה פעמים, עדיין אינו פטור מחובת הטבילה וצריך לטבול (לבוש שם, רמ"א סי' ע"ג, בא"ח סו"פ מטות).

ולכן הקונה או המקבל כלי אפי' ישן מאדם שמשער שמסתמא לא טבל, צריך עכשיו לטבול.

כלים המחוייבים בטבילה

אין חייבים בטבילה אלא כלים שמניחים עליהם או בתוכם את המאכל עצמו, אבל כלים שמניחים עליהם רק את הקדירה ולא את המאכל עצמו אינם טעונים טבילה. ולכן חצבות הגז או הרשתות שבתנורים שמניחים עליהם את התבניות האפיה וכדו' אינם טעונים טבילה.

כמו כן הצלחת שמניחים מתחת הכוס של קידוש שאין אוכלים בה אינה טעונה טבילה (בעל שבה"ל שליט"א).

כלי המיועד לפצח אגוזים ושקדים פטור מטבילה (והמחמיר יטבול בלא ברכה, שו"ת שבת הלוי ח"ו).

כלי המיוחד לקילוף ירקות (שיילצר) מחוייב בטבילה (אם הוא מיוחד לירקות שאינם ראויים לאכילה בלא בישול כגון תפוז וכדו' יטבלו בלא ברכה, ואם הוא גם לירקות הנאכלים חיים מטבילו בברכה).

כלים חד פעמיים

כלים ששימושם היא חד פעמי ואחר התשמיש הם נזרקים לאשפה, אינם חייבים בטבילה דלא חשיבי כלי תשמיש דאינם ראויים כ"כ לתשמיש קבע, (שו"ת מנח"י ח"ה סי' ל"ב, ח"ח סי' ס"ט, דאין משתמשים בו קבע הן מפני שעלותם זול ואין

מטריחין לנקות אותן, והן דמחמת דקותן וחלישותן מתעקמין ומתקלקלין וא"א להשתמש בהם אלא חד פעמי).

ולכן כלי אלומיניום חד פעמיים באם כוונתו להשתמש בהם פעם אחת בלבד אינם חייבים בטבילה.

ואם משתמש בהם יותר מפעם אחת חייבים בטבילה, ואף לשימוש הראשון חייב בטבילה אם בכוונתו להשתמש בו יותר מפעם אחת, (קובץ מבית לוי בשם שבה"ל).

התבניות מאלומיניום שמוטבע בהם חותמת הבד"ץ, מיוצרים באר"י ע"י שומרי שבת, ואינם צריכים טבילה אפי' אם משתמש בהם שנית, והתבניות הגדולות הארוזים עם תווית חותמת הבד"ץ (ולא מוטבע בהם החותמת), מיוצרים בחו"ל וצריכים טבילה.

חציצה בטבילה

יש להסיר מהכלים כל דבר שמודבק עליהם בכדי שלא יהיו חוצצים בעת הטבילה.

דברים שאדם רוצה להשאיר על גבי הכלי לנוי אינם חוצצים, ולכן בקבוק ליין מקריסטל וכדו' שיש אנשים שמקפידים להשאיר עליהם את ה"תווית" (לנוי או בכדי שיראו שזה מקורי) אינם חוצצים, ואפשר לטבולם ביחד עם המדבקה.

טבילה ע"י קטן או עכו"ם

קטן או עכו"ם אינם נאמנים על הטבילה, קטן או עכו"ם שאמרו על כלי שהוטבל אינם נאמנים, ואם יהודי גדול ראה ומעיד שהוטבל הכלי הרי הוא נאמן. (יו"ד סי' ק"כ סעי' י"ד - ט"ו, דקטן אינו נאמן להוציא כלי מחזקת איסור, ואף בכלים שחייב טבילתן מדרבנן אינו נאמן הקטן לפי הרבה פוסקים, עיי' פת"ש ורעק"א שם סעי' י"ד).

לכן אין לשלוח קטן לטבול כלים, אלא עם גדול הרואה ויוכל להעיד שהוטבל הכלי, וכשגדול עומד על גביו ורואה הטבילה יוכל אף הקטן לטבול ולברך, (דרכי"ת סי' ק"ה).

ודין זה שייך אף לגבי הגעלת כלים, ואין לשלוח קטן להגעיל הכלים אלא אם כן גדול רואה ומעיד לבעל הכלי שהקטן הגעילם.

ובשולח קטן להגעיל העצה הוא שגדול העומד על ההגעלה יודיע לבעל הכלי בפה או בכתב שהכלי הוגעל כדון, (וכלים חדשים דהגעלתם אינו אלא חומרא יש להקל להגעילם ע"י קטן, הראה"כ שליט"א).

שחתתקיים אי"ה

ברוב פאר וחדר כראוי לכבודה של תורה

ביום רביעי פר' תזריע הבעל"ט

בבית מדרשו המפואר בזכרון מאיר

בשעה 8.30 בערב

**בהשתתפות דמ"י השייבה
ובראש מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א**

במסיבה זו נוודה להשי"ת שהגיענו לזמן הזה, ונרומם את חתני התורה בתהילה על העבר
ובחזק ועידוד על העתיד ויה"ר שנוכה להגדיל תורה ולהאדירה ותזכו לראות בגים
עולים על במתי התורה והיראה ויושבים באהלה של תורה

הור"ם יקרים! השתתפותכם נחוץ מאד לתועלת ולהצלחת בנכם היקרים שיחיו

המחכים לבואכם לשלום

הגהלת השייבה

נ.ב. עודת נשים פתוחה

נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו

ברגשי תודה וברכה, נביע ברכת מזל טוב הלל ושבחה, קדם מעלת כבוד ידידינו האדם היקר באנשים, מחנך נפלא לעדרי הצאן קדשים, נאה דורש ונאה מקיים, בהרבעת תורה ויראת שמים, ויזרע יצח"ק מאה שערים, בפעולותיו הטובים והכבירים, עושה ומעשה למענינו, ועומד תמיד לימינינו, בעבודת קדשינו, לבל יחסר לנו מכל צרכינו, ותהי ידיו אמונה, בדעת ובתבונה, להעלות תלמידיו בתורה וביראה נכונה, לו זרוע עם גבורה, בהרמת קרן התלמוד תורה, לשם ולתפארה, בנן של קדושים כש"ת

הרה"ג ר' יקותיאל יצחק בראך שליט"א

מנהל התלמוד תורה וחבר העהלת מוסדותינו

לרגל תת ה' שמחה במעונו בהולדת נכדו בכורו ני"ו
אצל חתנו כבנו האבר"ך החשוב חו"ב מופלג בתורה וביראה
הרב אלי' לאנדא הי"ו

ובחדא מחתא, בהאי עידן החדוותא, נקדמה פניו בהני שירתא, בכל לשון ברכתא,
על אשר משליך עצמו מנגד ומכתת רגליו במסירות עצומה למען מוסדותינו הק'
ואודות התמסרותו העצומה בעבודת הקודש מתאפשר לשלם לנו משכורתנו

על כן נודה לשמו ונהללו, כל השומע יצח"ק לו, ישלם ה' פעלו, וישוב לו בראשו גמולו, ברך ה' חילו,
ותזכה להמשיך בעבודת הקודש בחינוך צאצאיו בדרכי התורה, ותראה פרי בעמליך פרי קודש
הילולים לשם ולתפארה, וזכות תינוקות של בית רבן, יגיננו בערך ככל עת ועידן, ובשכר זאת תתברך
בשפע ברכה והצלחה, ומשמחה זו יושפע לך תמיד עונג וגם שמחה, אכיה"ר.

כ"ד המשתתפים בשמחתו ברגשי שמחה, אסירי התודה והברכה
עובדי מלאכת הקודש בתוככי מוסדות יטב לב דרבינו יואל' מסאטמאר ב"ב

הנהלת הישיבה גדולה

בשם הרמ"ם והמשגיחים

הנהלת התלמוד תורה

בשם המלמדים והמנהלים

הנהלת הבנות א"י בית פיגא

בשם המחנכות

הנהלת הישיבה קטנה

בשם הרמ"ם והמשגיחים

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הרה"ק הרבי ר' אלימלך בן רבי אליעזר ליפא זי"ע מליזענסק

יומא דהילולא כ"א אדר (תקמ"ז)

זמן לשבת

מנעשכז כי הרבה עקרות נפקדו כשזכרונם בא לפניו בעת אשר שתה טייא מכלי הנ"ל אשר קיבל מרבו בענועא"מ זלה"ה, ובשם הרה"ק מפרימשלאן אומרים כי אמר בזה רמז נאה, תה"א השעה זאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך.

ובס' דברים ערבים כתב: שמעתי מהחסיד ר' משה זאב חתן הרה"צ מהר"י מזידיטשוב כי זקינו הרה"ק בעל נועם אלימלך זצ"ל לעת פטירתו ה' לו גילוי אליהו זלה"ה, וביקש מאתו כי יזמין אצלו האבות הק', ובאו, ודוד המלך לא רצה לבא, השיב אותו יען כי הוא לא כיבד אותו ולא נהג כבוד בסעודתו סעודת דוד המע"ה "מלוה דמלכא" אשר על כן לא ירצה לבוא אצלו, הבטיחו בענועא"מ כי יצוה את בניו אחריו, להקפיד על סעודת מלוה דמלכא, אח"כ בא גם דוד המע"ה אצלו, וכן האמת כי נכדיו היקרים המה משתעשעים בסעודת מלוה דמלכא עד היום.

ומפי חותני זלה"ה שמעתי כי דהמע"ה התלבש בבגדי נכרי ובא בתרמילו עם דגים חיים והלך אצל הרב הק' בעל נועם אלימלך ודיבר אותו בלשון נכרית כי יקח מאתו הדגים, שלח אותו אצל הרבנית, והרבנית השיבה לו כי כבר נגמרה מלאכת שבת עוד בצהרים ביום עש"ק ואינה צריכה עוד, הלך בחזרה אצל הרה"ק ושלח אותו עוד הפעם אצל הרבנית, והרבנית אמרה לו כבראשונה, וחזר אצל הרה"ק בענועא"מ ואמר לו תשובת הרבנית, ולקח הדגים מתרמילו והשליכם לארץ בעודם חיים, ואמר: כי טוב יהי' לו ליקח הדגים לסעודת "מלוה דמלכא", אזי הגביה הרה"ק את ריסי עיניו (כי ה' לו ריסי עינים [אויגן ברעמען] גדולים למאוד, וכאשר ביקש לראות איזה איש הגביה אותם) והבין שהוא דוד המלך ע"ה ואמר לו: "מיר האבען שוין קיין כח אייער סעודה צו האלטען, נאר פאר אינזערע קינדער וועלען מיר אן זאגען אייער סעודה בכבוד צו האלטען".

וכדבריו כן היו, ונכדיו פעלו הרבה ישועות עם סעודת מלוה דמלכא, ומסופר שפ"א בא איש אחד להרב דעיר ליזענסק (שה"י ג"כ אדם גדול) אודות כי אשתו הוא ר"ל מקשה לילד, והי' אז באשמורת הבוקר ליום א', והרב הנ"ל הלך לטבול א"ע במי קרח הנוראים (וכבר ה' לבוש במלבושי חול) והלך דרך הבית של הרב ר' אליעזר ליפא (נכד בענועא"מ זלה"ה) ושמע קול מצהלות אנשים ששים ושמחים מרקדים בריקודים, הלך לראות שמה מה היא, וראה כי המה יושבים עוד בסעודת "מלוה דמלכא", שאלוהו החברייא והרב להיכן הולך, והוא בענות צדקו אמר להם כי פלוני ופלוני בא בבקשתו עבור מקשה לילד להתפלל עבור אשתו, והולך מקודם התפלה לטבול בהנהר, אמר לו הרב

עבודה מיוחדת בעבודת הק' של הרה"ק ה' עבודתו בערב שב"ק, ויסופר שכאשר ה' הרה"ק בעל תפארת שלמה בליזענסק, שלח אחר זקנה אחת שהכירה את הרה"ק לספר לו מגדולתו, אמר לו שבכל ערב שבת קודש ה' דוגמת ערב יום הכיפורים בקבוצת העיר בבית הכנסת על תהלים ובכיות, והגיד להם מוסר.

ובס' אילנא דחיי (פ' בשלה) כתב: שמענו שכל מי שהי' ביום ששי אחר חצות בבית הרה"ק, פלצות ורעדה אחזתו, והוכרחו המשרתים שלו לתקן הכל קודם חצות היום, כי אחר חצות אם עשה אחד בבית הקדוש הזה איזה עובדא דחול נפלו הדברים ונתקלקלו כל מה שהי' בהם.

ובס' בית אברהם (ר"פ ויגש) כתב: הרה"ק ר' אלעזר בנו של הרה"ק ר"א מליזענסק ז"ל הראה פעם להרה"ק ר"ש דייטש ז"ל גודל הרגש קדושת שב"ק אצל אביו הק', שאפילו המשרתות מרגישות גודל הקדושה, והכניס אותו בעש"ק למטבח, וראה איך שהמשרתות מפייסות אחת לחברתה כמו שנהוג בערב י"כ, אולי הרגיוז אחת לחברתה במשך השבוע, שתמחול לה על זה, כדי שלא יעקוב אותם מלהרגיש קדושת השבת ע"י התרעומות שיש מזה על זה.

חסידים מספרים שכבר ביום רביעי בעת שהרה"ק אמר בסיום השיר של יום" את הפסוק "לכו נרננה", הרגישו הנוכחים מעין טעם של שבת.

סעודת דוד מלכא משיחא

הרה"ק אלימלך זכה שדוד המלך ע"ה נתגלה אליו בכל מוצאי שב"ק כשהוא מעוטר בכתר על ראשו, פעם אחד נתגלה אליו בלי הכתר, וכששאל לו טעם הדבר, ענה לו משום שבכל מוצ"ש שותה את הקאוע או הטיי עם צוקער, ובפעם ההוא שתה בלי צוקער, הרה"ק אלימלך לא נטל ידיו לסעודת מלוה דמלכא, ופעם אמר שלא ידע שסעודת מלוה דמלכה גדול כל כך, וכיון שכבר אין לו כח בזקנותו ליטול את ידיו לסעודת מלוה מלכה, על כן יצוה את בניו אחריו שהם ידקדקו לערוך סעודת מלוה מלכה.

הרה"ק מנעשכז זי"ע ה' מתלמידי בענועא"מ זלה"ה, ולקח לעצמו לזכרון מרבו זלה"ה את הכלי אשר שתה ממנו הטייא, ואמר כי אצל שתית הטעה המה הולכים בעולם העשייה ויש לפעול בזה דברים רבים, פ"א באת אשה אחת ממקורביו וביקשה מאתו, כי ימליץ עבורה אצל רבו הרה"ק בעל נועם אלימלך זלה"ה כי יתפלל עבורה כי הרופאים כבר התייאשו ממנה, אמר לה שתלך אצל הרה"ק בעת אשר ישתה הטייא, וכן ה' והיתה לה ישועה, ואמר הרה"ק

ר' אליעזר ליפא, לזאת לא צריך מע"כ לילך לטבול ולשבור גזיזא דברדא, יתן לנו האיש הלזה ב' מידות מע"ד (מין משקה בימים ההם) לצורך סעודת "מלוה דמלכא" ומיד יפקד אשתו בזש"ק, הלך הרב ואמר זאת לבעל האשה והביא ב' מידות מע"ד ומיד נפקדה אשתו והי' לה בן זכר למז"ט [וכן ידוע שצדיקי בית פשעווארסק ז"ע – שהיו נכדי הרבי ר' אלימלך – הקפידו מאוד על סעודה זו].

תוקף קדושתו

הרה"ק ר' נפתלי ליעזנסקער ז"ע (בן הרה"ק ר' אלעזר בן הרה"ק הר"א ז"ע) הי' פ"א אצל הרה"ק מרוזין ז"ע, אמר לו הרה"ק מרוזין ז"ע גם אנו כעת היינו רוצים לנסוע לצדיקים רק אין לנו כח, "צו אייער גרויסען זיידן דעם גרויסען רבי אלימלך צו איהם וואלטין מיר געפארן" וסיים הרה"ק מרוזין, כי עשרה אצבעות של הרה"א ז"ע הם עשרת הדברות, שתי ידיהם שני לוחות הברית, וחמש מאות שנה טרם שירדה נשמתו לזה העולם ירדו כבר השפעות טובות בעולם בזכותו.

פ"א דיבר הרה"ק מראפשיץ ז"ע מגודל מדריגות תלמידיו הקדושים של הרה"א, ה"ה החוזה מלובלין, המגיד מקאזניץ, והרבי ר' מענדל'ע מרימנוב, ואחר כך סיים ואמר: שלהרבי ר' אלימלך אינם מגיעין אפילו לקרסוליו, ופ"א הוסיף ואמר: לולא דמסתפינא מהזקן (כוונתו על הרבי ר' מענדל'ע שהי' הזקן שבין הצדיקים הנ"ל) הייתי אומר שהם היו כולם בבחי' בעלי תשובה, ורק הרבי ר' אלימלך הי' צדיק מעיקרא.

סיפר כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א בשם זקינו הרה"ק ר' איציק'ל ז"ע שאמר בשם הרה"ק מצאנז בשם הרה"ק מראפשיץ ז"ע על הרה"א שאם הי' בימי אמוראים הי' אמורא, ובימי התנאים תנא, ובימי הנביאים נביא, ואם הי' בימי האבות היו אומרים אלקי אלימלך כמו שאומרים אלקי אברהם יצחק ויעקב,

וסיפר בשם זקינו, שפ"א הי' איש אחד נכד הרה"א אצל הרה"ק מצאנז וביקש ממנו כסף, והרה"ק מצאנז ז"ע נתן לו, וכך הי' כמה פעמים שביקש ממנו והוא נתן לו, פ"א אמר הלה להרה"ק מצאנז שהוא גר בג' חדרים ואין מספיקין לו, אמר לו הרה"ק מצאנז ז"ע: לך אין מספיק ג' חדרים, הלא להרבי ר' אלימלך זקין לא הי' לו אלא ב' חדרים א' גדול וא' קטן, "והי' די המקום לו ולהרבנית, ולבניו, ולהחברייא, ולהשבעה רועים".

פ"א ביקש הר"ר אלימלך מתלמידו הרה"ק בעל "מאור ושמש" ז"ע להביא טיי, כשנכנס הבעל מאור ושמש לרבו, נבהל ונשתומם בראותו שאיזה איש זר יושב אצלו, ומרוב פחד נפל הכוס מידו ונשפך ארצה, אחר כך שאלו הר"ר אלימלך למה לא הביא לשתות, השיב שראה איש אחד היושב בהחדר, והבין שהוא בא מגבתי מרומים, ומרוב פחד נפל הכוס מידו, אמר הר"ר אלימלך: ווי לבנים שאינם יכולים להביט בפני אביהם, והלא זה הי' אברהם אבינו.

בעת שהלך המלך נאפליון הראשון ללחום על רוסלאנד, אמר אז הרה"ק המגיד מקאזניץ ז"ע בזה"ל: אצל הרבי אלימלך ז"ע היו מונחים כל השרי מעלה על הפיעקלען, ולא היו רשאים לטבול הקולמוס בדיו מכאן

ועד כאן בלי דעתו, אנחנו אין אנו יכולים להתפאר בזה, אבל המה יבנו ואני אהרוס, "דאס קאנען מיר אויך, לאז ער דארט גיין", נפל תפול נאפליון תפול.

להחזרה מלובלין הי' חבר ושמו רבי יוחנן זצ"ל והוא הי' אדם גדול, לאחר הסתלקותו של הרה"א ז"ע שלח ר' יוחנן שליח לומר להחזרה שצריכים רבי, לכן או החזרה הי' רבי והוא תלמיד, או להיפך, והרבי מלובלין לא ענה דבר להשליח, כשראה ר' יוחנן שלא ענה כלום אזי נסע להחזרה, וכשהגיע להעיר של החזרה שלח להודיע להרבי מלובלין שהגיע, וחשב שהחזרה ישלח שליח לקראתו, אך החזרה לא ענה כלום, ולא שלח שליח אליו כאילו לא הי', כשהגיע להחזרה נתן לו שלום בשפה רפה, וקיבל בפניו בקרירות, וראה החזרה שיש לו חלישות הדעת, אז שאל לרבי יוחנן אם הכיר את הרבי אלימלך, אמר בוודאי הלא נסע אליו, שאל אותו החזרה במה הכרתם אותו, ענה שהכיר את הרה"א שהי' צ"ט חלקים בעולם העליון וחלק אחד על זה העולם, אמר החזרה אם כן עדיין לא הכרתם את הרה"א, כי זה החלק האחד שהי' בזה העולם הי' ג"כ תשעים ותשעה חלקים בעולם העליון ואם הי' היום בחיים חיותו הי' גם צריך לבוא אלי היום.

הרה"ק מצאנז ז"ע לפני השניה הי' משפסף את ידיו בהקיר ואמר: רמב"ם, ט"ז, רבי ר' אלימלך (כלומר, שרצה לעבוד הש"ת כמו אלו ג' הצדיקים)

הרה"ק ר' ישעי' מקרעסטיר זצוק"ל סיפר בסעודת מלוה דמלכא כי הרה"ק ר' הערשעלע ליסקער ז"ע נתן פ"א קוויטל עם פדיון להגאון המהר"ם א"ש זצ"ל, ולא רצה לקבלו מאתו, אמר לו ר' הערשעלע ליסקער כי מובא בספה"ק נועם אלימלך שא"א לצדיק לגמול טוב ליהודי בלא לקבל ממנו טובת הנאה כלשהיא (בפרשת קורח על הפסוק אל תפן אל מנחתם, כי משרע"ה הצדיק את דתן ואבירם יען כי לא לקח מאתם מאומה ולא הי' לו עמהם שום התחברות לזאת לא הי' ביכולתו לעשות להם טובה ולהצילם מאש המחלוקת הלזו) אמר המהר"ם א"ש נייתי ספר ונחזי אם כך כתוב, וראו שמה דברים ככתבן, אח"ז קיבל מהר"ם א"ש זלה"ה את הקוויטל ואמר אם הרה"א אמר זאת אני מוכרח לקבל זאת.

ובס' דברים ערבים כתב: אספר לכם מהות הרה"א והרה"ז, כי שמע מרבו החת"ס ז"ע, כי ספרו בשם רבו הגאון רבי נתן אדלער זצ"ל כי אמר פ"א בזה הלשון: נישט בחינם זאגט מען פוילישע האבן נישט קיין דרך ארץ, אבל כן היא, כי בעת כי יש לי עליית נשמה בגן עדן, תמיד הננו רואה שמה כבר את שני אחים היקרים, איך האב איינמאל אפגעפאסט צו קומען אין גן עדן ווען עס איז נאך געווען אבגעשלאסן די טירן, און ווען מען האט שוין געפענט די טירן האבן איך שוין דארט געפינען די צוויי טייערע ברידער, וועלכער הארט זיי זענען אריין געגאנגען ווייס איך נישט, אבער זיי זענען שוין דארט, נישט בחנם זאגט מען פוילישע האבן נישט קיין דרך ארץ, זיי האבן נישט געקענט ווארטן ביז מען וועט אויפשפארן די טיהרן, וסיים המהר"ם א"ש, אז דער ר' מלך איז יא אזוי גרויס אז הננו מוכרח לציית את דבריו.

במקום גדולתו שם ענוותנותו

גודל ענוותנותו הי' עד למאוד, ויסופר על מתנגד אחד ששאל להרה"ק בעל התניא ז"ע: מי הוא המחבר של הספר נועם אלימלך המונח אצלי על גבי הריצפה מתחת להספסל, והשיב לו הבעל התניא: רק דבר אחד אגיד לך אודות המחבר, דע כי אפילו אם היית מניח אותו בעצמו תחת הספסל, גם כן לא הי' אומר כלום (היינו מחמת ענוותנותו וסבלנותו).

הרה"ק מקאמארנא מביא בספרו נתיב מצותיך וז"ל: פעם אחד הכה אחד על לחי לרבינו אלימלך, ואמר [הרה"ק]: רבונו של עולם אני מוחל בלב שלם ובלב שמח, ולא יענש שום אדם בסבתי,

פ"א במוצאי יום הכיפורים בעת תפלת ערבית כשרבינו אמר סלח לנו אבינו כי חטאנו, הי' קשה לו על מה מבקשים סליחה, והלא זה עכשיו בתפילת נעילה בוודאי נמחל הכל, ומתי הי' פנאי לחטוא מחדש, עמד והתבונן בדבר, ועלה בחשבונו שמנעילה עד תפילת ערבית כבר עבר על ארבע מאות עבירות.

ובס' בן ביתי: שמעתי בשם רבינו מרן רבי אלימלך זלה"ה, שפעם אחת אמר לתלמידיו הקודשים: ידעתם למה נוסעים לאלימלך כמה אלפים ישראל, להושיע אותם מכל צרתם, לפי שאמרו רז"ל (קידושין מ:): עשה מצוה אחת אז מכריע את כל העולם לכף זכות, ואם עושה עבירה אחת, אז מכריע את כל העולם לכף חוב, זהו הטעם שנוסעים אצלי כמה אלפים ישראל עבור ישועתם, לפי שאלימלך

עשה כמה עבירות, והכריע את כל העולם לכף חוב, עבור זה חסר להם, לזה מזונות ולזה בנים, ולזה חיים ולזה רפואה, כי אם הייתי עושה רק מצות הש"ת בלי שום עבירות, אז הכרעתי לכל ישראל לכף זכות, ולא הי' חסר להם שום דבר, אבל עתה על ידי עבירות שעשיתי, הי' הכרעה לישראל לכף חוב, לזה חסר להם כל בקשתם הנ"ל, לזה באים אצלי אלו ישראל שחסר להם, ואומרים: אלימלך התפלל להש"ת שיהיה אצלנו ישועות אלו, כי אתה מחויב בדבר לעשות תשובה, כי אם היית צדיק גמור, לא הי' חסר לנו שום דבר לי שהכרעת אותנו לכף חוב על ידי עבירות שלך, לזה באנו אצלך להחזיר לנו מה שנחסר לנו, ע"כ, ודפח"ח.

בס' זקן ביתו מובא: שמעתי בשם רבינו אלימלך אלקי קדש קדשים זלה"ה, שפ"א אחר תפילת השחר, אמר לתלמידיו הקדושים, היום התפללתי בדביקות גדול, בלי שום מחשבה זרה, והלכתי מעולם ועד עולם, ואדם הרשע הבליעל, לא עיכב לי מהלוק מעולם עד עולם, והוא עבור כי הרשע הבליעל חושב, מה לי לעכב את אלימלך, מלעלות מעולם עד עולם, כי הוא עצמו שלי הוא, ותפלתו גם כן שלי הוא, עבור שכל עשיותיו הוא שלא לשמה, מה לי לעכב לו מהלוק בתפלתו, ממדריגה למדריגה, ובשעת אמירתו [זה] הי' בוכה בבכיה גדולה, ואמר: נראה לי מזה [שאני] נאבד משני עולמות וכל ימיו לא עשה שום רצון הבורא ברוך הוא, שאם הי' בורא הקב"ה אבן תחתיו, הי' עושה יותר רצון הבורא ברוך הוא ממני.

תודה וקול זמרה

בהאי עידן דחדוותא, נשגר בזה כסא דברכתא, ומולא טיבותא, ביקר ורבותא, קדם ידידינו האברך החשוב לעילא מכל תושבחתא, האי צנתר דדהבא, גריס בהוויות דאביי ורבא, חריף ובקי טובא, רך בשנים ובחכמה אבא, במיטב תבונתו ובכשרונותיו הברוכים עומד תמיד לימינו, משקיע ומיטב כוחו לפאר ולרומם גליונינו, ודרשת וחקרת היטיב בענינים נפלאים, בידיעות ובקיאות ובירורים נאים,

הרב אלי' לאנדא הי"ד

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

ותהי נא ברכותינו עטרת לראשך, שמשמחה זו יושפע תמיד שמחות באהליך, ואך טוב וחסד ירדפור, לאורך כל ימי חיך, וראה בנים לבניך, עוסקים בתורה ובמצות כאוות נפשיך, ע"ד ישראל סבא, בסימנא ובמזל טבא, ותמשיך בהרמת גליונינו, שופרה של קהילתינו, ויהי נועם ה' עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, אמן.

הכו"ח בשיר וקול תודה

מערכת "קול התאחדותינו"

גם אני בין המברכים בידידות וחוקרה: יואל דאסקאל

קהל יטב לב

ד'סאטמאר

בני ברק

לישרים נאווה תהילה

שבח יקר וגדולה, ושיר ותהילה, בקול שעחה וגילה, נביע בשם כל הקהילה, לקל נורא עלילה,
בעבור עלינו ה"פלוה פלכא הרבתי" וה"פורים שפיל" בעוצאי שב"ק העעל"ט
בעפעד נהדר וערומם וברוב פאר והדר, בטוב טעם ודעת, בקול דינה והמין חונג,
להנאת לבב כל אנשי שלוטינו עדת קהילתינו הע"י

ובשער בת רבים מתכבדים אנו בזה להודות ולהלל לכל העסקנים החשובים והיקרים
אשר עמדו לימינינו בכשרונותיהם הברוכים במסירות רבה ועצומה

כל אחד ואחד בשמו הטוב יבורך

ובמיוחד נביע בזה שלמי תודה וברכה, בהוקרה הודאה והערכה, קדם הני תרי צנתרי דדהבא האחים היקרים ברוכי הכשרון
הר"ר יעקב נח ענגעל הי"ו בעל חנות "מקורית" ומשנהו בדומה לו הר"ר יודל ענגעל הי"ו
הן העה אשר שיכלו את ידיהם ופיארו את הפעמד בהוד והדר

שיר וקול תודה

ברכה מיוחדת, בזה מיועדת, קדם האברך היקר ברוך הכשרון, שמו מהללים ברוך,

הר"ר שמעון דוד דאווידאוויטש הי"ו

על אשר השליך עצמו פנגד והשקיע כשרונותיו הברוכים
לערוך ולהכין את הפורים שפיל

ובחדא מחתא נשגר לו בזה ברכת מזל טוב לרגל שמחתו בהולדת הבן ני"ו

ישאו ברכה מאת ה' וצדקה מאלוקי ישעם, וזכות הרבים יגן בעדם להתברך בכל משאלות לבם
לטובה ולברכה, וימשיכו במעשיהם הטובים לכלל ולפרט, וברכת ה' תלוה אותם כל ימי חייהם, וכט"ס.

המברכים במזמור לתודה

הנהלת הקהילה

קורות וסדר תקופת ימי בית שני מיוסד עפ"י מדרשי חז"ל וספרי אגדה

תקופת בית שני

כ"ט

וישנה את מנהגיה

שישראל שרוים בצער ועובד כוכבים בנחת ובשלוה לכך נאמר עורה למה תישן ה', אבל עתה שחזרה השלוה והנחת לישראל אז למה צריכין עוררין וביטלן. ויבטל יוחנן גם את "הנוקפים" שכשהיו כהנים רוצים להפיל את העגל לארץ לשמטו היו שורטין אותו בין קרניו, כדי שירד הדם מעיניו ואינו מתחזק כל כך על רגליו, בא יוחנן וביטלו משום שנראה כמקריב בעל מום, וגם היו כהנים חובטים את העגל במקלות שיפול ארצה, כדרך שעושים לפני עבודת כוכבים, אמר להם יוחנן, עד מתי אתם מאכילים טריפות למזבח, שמא על ידי החבטות ינקב קרום של מוח, עמד ותקן להם טבעות בקרקע, רחבות מלמעלה וצרות מלמטה כדי להכניס הצוואר של בהמה לתוכה, כמו כן זכה יוחנן לעשות שני פרה אדומות.

קהילות ישראל בשלוה

בזמן הבית האחרון הלכו ורבו קהילות בישראל שנתיישבו בארצות הסמוכות לארץ ישראל, ועוד רבו עליהם ונתוספו היורדים עליהם כשברחו מפני חרבם של מלכי הנגב, ומלכי הצפון העוברים בארץ, מהם שברחו מפני מצוקות המתיוונים והשמדות, ומהם שירדו לחז"ל מפני דאגת הפרנסה, ובאותה שעה היו גם היהודים אשר בתפוצות הגולה שרויים ברוכ טובה. ותהי השלוה בישראל אשר בארץ בכל מצפון, כי אף בשוב ה' את ציון נשארו הרבה מהם בבבל הרחוקה ואף משחזרו העולים וקבעו ישיבות החכמה בארץ ישראל גם אז לא פסקה ישיבות בנהרדעא שבבבל, אשר מהם נביאים ומהם חכמים גדולים והם שייסדו והקימו תורה בבבל, והיו הוגים בתורה יומם ולילה והיתה הוראה יוצאת לישראל משיבת אשר בבבל, והיו היהודים אשר בבבל יושבים ברוכ טובה ולא הכבידה המלכות עליהם את עולה, גם לא עברה עליהם כל הצרות, שעברו ישראל בארץ יהודה לא שבי ולא שמד ולא שלל ולא שלט בהם יון, ובכל זאת אף שהיו מרוחקים היו קשורים באחייהם אשר בירושלים ולא פרשו עצמם מן הציבור, ויתרמו מדי שנה בשנה את שקליהם לקרבנות הציבור, אלא שבני ארץ ישראל לא ראו בעין יפה את הבבלים שלא עלו בשוב ה' את ציון.

המשך יבוא א"ה

ותגבר יד יוחנן על כל סביביו והרחיב את גבולות ארץ יהודה כבימי דוד ושלמה, וישבו ישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו, וירבו ויעצמו מאד והרבה תקנות התקין יוחנן כהן גדול בשעתו, דהנה מאז ולפנים היה האב מלמד את בנו, ומי שאין לו אב לא היה לומד תורה כל עיקר, מה עשו חכמים התקימו בימי עזרא הסופר שהיו מושבים מלמדי תינוקות בירושלים והיה התינוקות עולין לירושלים ורואין קדושה גדולה וכהנים עוסקים בעבודה, וכך היו מתאמצים ביראתם ובלימודם, אבל בזמן יוחנן כה"ג ילד שהיה לו אב אשר דואג לבנו היה מעלה לירושלים ומלמדו תורה, וכל מי לא היה לו אב לא היה עולה ולומד תורה, על כן התקימו עכשיו להושיב מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר ולא היו עוד זקוקים להעלות התינוקות בדרכים המוזהבים לירושלים.

גם דאג יוחנן לעשות ולהתקין למען שמירת המעשרות אשר מאז ימי הצדוקים והמתיוונים ה' בה רפיון, וישלח שלוחים לראות אם העם מפרישים תרומות ומעשרות, ואז ראו שאף העמי הארצים נזהרים בתרומה גדולה מפני שהוא עון מיתה וגם מפני שהוא דבר מועט רק אחד ממאה, משא"כ מעשר ראשון ומעשר שני ומעשר עני, רק מקצתם מעשרים, אז עמד יוחנן כהן גדול ובית דין הגדול יהושע בן פרחיה ונתאי הארכלי וגזרו שלא יהא נאמנים על המעשרות רק אנשים נאמנים שנקראים בשם חברים, משא"כ עמי הארצים שפירותיהם הם ספק מעשרים אינם נאמנים ונקראים בשם דמאי, כלומר דא-מאי, מה זה, שהיינו שלא יודעים אם זה מעושר או לא, ועל כן הלוקוח פירות מעם הארץ צריך לחזור ולהפריש תרומות ומעשרות, וגם היו ממונים משגיחים שלא ימכרו עמי הארצים את פירותיהם בלתי שהפרישו ממונו תחילת תרומות ומעשרות.

כמו כן ביטל יוחנן את "המעוררים", שבכל יום ויום היו הלויים עומדים בביהמ"ק על הדוכן ואומרים בשעת קריאה השיר שעל הקרבן "עורה למה תישן ה'" אמר להם יוחנן וכי יש שינה לפני המקום, והלא כבר נאמר "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל", אלא בזמן

סל מלא ברכות

מעומקא דליבא, ובכל לשון של חיבה, נשגר בזה ברכת מזל טוב וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ גסינו יקירינו, האהוב ונערץ על לבינו, ומסור בכל עת למענינו, נחמד וחביב במשפחתנו, נעים הליכות ורב תבונים, שמו מהללים בשפתי רננים, משליך עצמו מנגד, להרבות במעשי צדקה וחסד,

מוה"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

לרגל שמחת הגדולה בהולדת נכדתו הבכורה שתחי' אצל בנו האגוד היקר והנעלה, מו"מ בכל מידה טובה ומעלה, תורה ויר"ש וחסידות אצלו כלולה, הר"ר יואל ני"ו והברכה אחת היא לכבוד מחותנו ידידנו היקר והנעלה מוה"ר שמריהו גליק הי"ו

מנשים באוהל תבורך אמינו - חמותנו החשובה מרת גאנץ שתחי' לאויט"א ובוזה צרופה וערובה, זאת הברכה, מאלוקי המערכה, שהשי"ת ישפיע מזאת השמחה, אלף פעמים ככה, ברבוי והמשכה, מתוך נחת והרווחה, ותזכו לראות ולרוות רב נחת מהם ומכל המשפחה, וכמ"ס. החותמים למען שמו באהבה מריחוק מקום וקירוב לב גיסו אוהביו ומוקיריו הלל דוב גאנץ ומשפ' - יוסף חיים גרינוואלד ומשפ'

רב ברכות ושובע שמחות

ברוך שיר ושבח, ברכת מזל טוב נישא ונברך, אל מול פני מע"כ אבינו - חותנינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלב ונפש חפצה למענינו, האדם היקר באנשים, ראש וראשון לכל קדשים, רב תבונות, ונעים הליכות, שמו מהללים בכל התשבחות,

מוה"ר שמריהו גליק שליט"א

וענשים באוהל תבורך אמינו - חמותנו החשובה שתחי' לאויט"א

לרגל השמחה השרויה בביתם, בהולדת נכדתם אצל גסינו יקירנו, הצמוד באהבה בלבינו, האבך כמשמעו וכמדרשו, תורה ויר"ש היא רכושו, הר"ר יואל בנעט הי"ו

וברכותינו הנאמנה צרופה ואמורה, בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, שמשמחה זו יושפע להם רב שמחה ואורה, ויראו בנים ובני בנים עוסקים בתורה, ותתמשך עליכם משמחה זו שמחות לדוב, וכל טוב אכיה"ר.

כעתידת ועדפת ענינם - חתנים זאב (לועדיו), אגדהם, יואל משה, יחזקאל יודא, יוסף שלום, גליק. רפאל גרין, בערל האראנוויטץ, אלעזר עקיבא גרין, יחזקאל ריוזנבוים, שמואל בנימין שפיצער

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון.
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

שבת פרשת פרה

הגה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע אמר: אם הייתי נוסע לרבי הייתי נוסע על שב"ק פרשת פרה. (כתבי חסידים)

הנה בשבת פרשת פרה הקדימו לקרות פרשת פרה לפרשת החודש, שיש בה טהרתן של ישראל כמו שאמרו בגמרא [מגילה כט.], ופי' הענין, דבזמן שאין בית המקדש קיים דבר שפתינו לרצון לפני אדון כל כאילו קיימנו והקרבנו הקרבנות, וגם הפרה בהזאת שלישי ושביעי, ועל ידי קריאתה על כל פנים נטהר טהרה רוחנית לכבוד הרגל הבא עלינו, וזה הרמז איתא בפסוק, וידבר ה' אל משה ואל אהרן זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דהיינו שיהיה זמן שדי באמירה לבד, כאשר אין בית המקדש קיים, וזה אשר צוה ה' לאמר. (עבודת ישראל)

צריך להאמין שכשם שנטהרים באפר הפרה ממש להקרבנות הפסח ממש, כמו כן נטהרים בזמן הזה בקריאת פרשת פרה, כל אחד ואחד לפי בחינתו בקדושה. (בית אהרן)

ובחודש אשר אז הוא התחדשות אורות הרגל צריך להקדים הטהרה שהיא אפר פרה, וכמו שאמר המגיד הק' ממעורר שיש האין מחפשים אש באפר, ומרומז להנ"ל שאפר פרה היא הכנה לקבל התלהבות רשפי אש שלהבת השם ואורות הרגל של יו"ט פסח. (ישמח ישראל)

בכל שנה קודם ניסן יורד משמים טהרה לנפשות בני ישראל המצפים לטהרה, ולא לחנם קבעו חז"ל לקרות פרשת פרה בשבת זה, רק שיכולין עתה לזכות לטהרה. (שפת אמת)

הנה אמרו חז"ל [שבת דף יב.] שבת הוא מלועוק ורפואה קרובה לבוא, בשבת קודש זה נמשך רפואה, כי פר"ה הוא אותיות רפ"ה. (תורת אמת)

היום פרשת פרה הוא אצלינו במקום הזאת אפר פרה מטהרת טמאים ומטמאת טהורים, ואיתא בספר הרב דפולנאה שזה רומז למדת גאווה וכו' עיי"ש, לכך צריך האדם קודם קריאת הפ' הנ"ל להיות שפל אצל עצמו וידע שהוא שפל ואז מטהרתו. (אמרי פנחס)

מהפטר פרשת פרה שאינו מדבר כלל מטהרת הטומאות רק מטהרה מהחטאים ועונות, כמו שנאמר וזרקתי עליכם וגו' ומכל גלוליכם אטהר אתכם, ונתתי לכם לב חדש וגו', ואחר כן ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם, ומה שייכות הפטרה זו לפרשת פרה, מזה מבואר כמו שאמרנו דעיקר הטהרה בפרה הוא משרש היצר הרע, ומטהר מכל טומאה אף מטומאת מת שהביא הנחש לעולם. (פרי צדיק)

בענין טהרת פרה שקבעו לקרות בשבת, כי הנשמה טהורה כמ"ש נשמה שנתת בי טהורה, ועיקר הטומאה הוא רק מחלק הגוף, ולכן בשבת שהוא יומין דנשמתין שהנשמה גובר ביותר על הגוף ונקראת נשמה יתירה, לכן זוכין בו לטהרה. (שפת אמת)

איתא מהרב הקדוש איש אלקים ממעזיבו, שאחר מחיית עמלק נצרך הטהרה, כי מזה שנתאבק עם ההיפוך, הגם שמנצחו ומכניעו, עם כל זה נדבק איזה שמץ ולזה צריכים לייטור בפרשת פרה אחר הפורים. (תורת אמת)

הגה"ק מצאנו זי"ע אמר שמקובל אצלו שלשבת פרשת פרה צריכים לנסוע להצדיק הדור, וכשנסתלק רבו המובהק הגה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע התחיל לנסוע על שב"ק פרשת פרה לחתנו הגה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ זי"ע, ואחר הסתלקותו נסע על שב"ק פרשת פרה להגה"ק רבי הערש מרימינוב זי"ע. (כתבי צאנז)

סל מלא ברכות

בידידות נאמנה, אברך בקול רינה, להאי צנתר דהבא, הצמוד בקורות לבבי באהבה, עוסק בחיות ראבני ורבא,

הר"ר יואל בנעט הי"ד

לרגל הולדת בנו ני"ו לעזל טוב

וזאת ברכתי, ותערב לפני ה' עתותי, שתזכה לגדלו ולחנכו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך נחת והרחבת הדעת

כעתירת וברכת ידידך אהרן יהושע גאנץ

כסא דברכתא

מעומק הלב, אשגר בזה ברכת מזל טוב, קדם חברי וזיוויו החשוב, על כל מכוריו אהוב, שמו הטוב נודע למרחוק,

הר"ר יואל בנעט הי"ד

לרגל הולדת בנו ני"ו לעזל טוב

ואלין מזילא, יהון לרקיעא, שתזכה לראות ולרוות ממנו ומכל יצי"ה רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מדובה וגדושה אכ"ר

כעתירת וברכת ידידך יעקב אברהם גאלדבערגער

רב ברכות ושובע שמחות

ברוך שיר ושבה, ברכת מזל טוב נשיא ונברך, אל מול פני מע"כ אבינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלונ"ח למענינו, האדם היקר המהולל בתשבחות, רב תבונות ונעים הליכות, עושה ומעשה צדקה וחסד בכל עת, מלמד מומחה לעדרי צאן לאות ולמופת, הן וחסד על פניו חופפת,

מוה"ר שמואל שמעלקא אלטער בנעט שליט"א

ומנשים באהל תגורך אמינו מורתנו החשובה שתחי'

לרגל השמחה השרויה בביתם, רון שיר ושבה על שפתם, בהולדת נכדתם
אצל אחינו האוהבנו היקר והחשוב תמים למעלות ולמידות, תורה ויר"ש אצלו צמודות, טוב לבב ואיש חמודות,
הר"ר יואל הי"ו

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' זקינינו החשוב והנעלה,
הרה"ח ר' יצחק בנעט שליט"א
מרת גאנץ שתחי' לאויט"א

ברכותינו הנאמנה צרופה ואמורה, בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, שיזכה לגדלו בהוד ובתפארה, מתוך רב
שמחה ואורה, ותתמשך עליכם משמחה זו שמחות לרוב, וכל טוב.

כעתירת וברכת גניכם - נדיכם
אליעזר, מנחם משה, בנעט

מה טובו אוהליך יעק"ב

מעומקא דליבא, ובכל לשון של חיבה, נשגך בזה ערכת מזל טוב וקדיא יאך, משמי מרומא עילאך, קדם מע"כ
אנחנו - חותני יקירינו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלונ"ח למענינו, האדם היקר באנשים, מלמד מומחה
לחזקת עדרי צאן קדשים, ויעק"ב איש תם יושב אהלים, שמו הטוב משגחים ומהללים, קולו קול יעק"ב, כשמכבד
את ה' בקולו הערב, ה"ה,

מוה"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א

והברכה אחת היא לכבוד אפינו - חפזינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה שבביתם, רוממות קל בשפתם, בהולדת נכדתם
אצל גסינו היקר האהוב והנעלה, מציל נפשות ישראל יומם ולילה, מאש"ר שמנה לחמו, כשמן תורק שמו
הר"ר אשר לעמל שלאמאזויטש הי"ו

ואנחנו מליא, יהיו לרקיעא, שמשמחה זו יושפע לכם מן שמיא, רב ברכות ושובע שמחות לעלמי עלמיא, ותרוו מכל
יוצ"ח נחת לרוב, בסימן טוב ובמזל טוב, והקב"ה יהא בסעודכם, ואך טוב וחסד ירדפכם, לאורך כל ימי חייכם.

בעתירת וברכת בניכם - חתניכם
יואל, אלחנן אליאזר, יוסף אסף אריה, יצחק אליאזר, צוריאל שאול, הי"לברון.
אליאזר בוב צנגל, אליאזר האראזוויטש, שאר גובי.

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

טו

יום ה' פרשת משפטים תשס"ח לפ"ק

ביקור בביתו של כ"ק אדמו"ר רבי נפתלי צבי ווייס שליט"א

אדמו"ר מספינקא בארא פארק

ונכחו שם מחותנו כ"ק גאב"ד סאטמאר בארא פארק שליט"א

ובנו-חתנו הגה"צ ר' זלמן לייב מייזליש שליט"א מו"צ קהל יטב לב ב"פ

מען דאך גיין א גאנצן טאג מיט טלית ותפילין, נאר היות מ'האט געזעהן אז מ'קען נישט נזהר זיין ווי עס דארף צו זיין טוט מען עס אן נאר ביים דאווענען (ע"י ברכות כג.) וברא"ש ה"ק תפילין סימן כח, ומוש"ע או"ח סימן לז.) נג, פארוואס טוט מען נאר אן תפילין ביי שחרית און נישט ביי מנחה? האט ער פארשטאנען אז חסידים פירן זיך לפנים משורת הדין, און די אידן טוען אן טלית ותפילין אויך ביי מנחה. איז אים דאן זייער שמאק געפאלן די חסיד'ישע מנהגים, ער האט שמאק געמאכט געהאט דערפון. אבער, די אידן האבן זיך געשמעלט דאווענען, און איינער פון זיי איז צוגעגאנגען צום עמוד און אנגעהויבן צו זאגן 'ברכות'... איז ער שטיין געבליבן, ער זעהט אז זיי דאווענען שחרית נאך חצות! האט ער זיך אויפגעהויבן און געזאגט אז ער בלייבט נישט דא, ער קען דאס נישט...

דער אונסדארפער רב האט אים אבער געזאגט "דער רבי (הכתב סופר ז"ל) האט איהם דאך משבח געווען, בלייב דא, בלייב דא" אבער דער ערוגת הבשם האט נישט געוואלט הערן דערפון און ער איז ארויסגעגאנגען פון בית המדרש.

דער אונסדארפער רב האט אויך דערציילט פאר זיינע תלמידים די געשיכטע, און ער האט דערציילט אז ער איז יא געבליבן אין ביהמ"ד, דער דברי חיים איז נאכדעם אריינגעקומען און זיך געשמעלט דאווענען, האט ער

רבינו שליט"א: דער דברי חיים ז"ל איז אמאל געפארן קיין וויען, ער פלעגט צו פארן אין באד נעבן וויען, ווינער-באדע האט עס געהייסן. דער ערוגת הבשם האט דעמאלטס געלערנט אין פרעשבורג ביים כתב סופר ז"ל, ווען ער האט געהערט אז דער צאנזער רב איז אין די געגענט, זענען געפארן א קבוצה בחורים פון די ישיבה - פרעשבורג איז דאך נישט ווייט פון וויען - צום דברי חיים.

זענען דעמאלטס געפארן צווישן די בחורים, דער ערוגת הבשם, דער אונסדארפער רב והגה"ק רבי שמואל ראזענבערג זצ"ל, וועלכער האט דארט געלערנט אין די ישיבה, און נאך בחורים.

ווען זיי זענען אנגעקומען קיין וויען האבן זיי זיך פאראינטערעסירט וואו עס איז די אכסניא פונעם דברי חיים, און זיי זענען אהינגעגאנגען, צום ביהמ"ד וואו ער האט געדאווענט.

ווען זיי זענען אריינגעקומען אין בית המדרש איז שוין געווען נאך חצות, און דער דברי חיים איז נאכנישט אריינגעקומען אין בית המדרש, אבער עס זענען דארט געווען אידן אין ביהמ"ד, און זיי האבן געזעהן ווי די אידן דרייען זיך דארט ארום אנגעטון מיט טלית ותפילין.

דער ערוגת הבשם האט דערציילט, אז מתחילה האט ער פארשטאנען אז אזוי ווי בימי חכמי הש"ס איז מען געגאנגען א גאנצן טאג מיט טלית ותפילין, באמת דארף

געזאגט "ווען עס איז געקומען צו 'הודו' האט ער שוין נישט געוואוסט, צי עס איז א מענטש צי א מלאך, ווען עס איז געקומען צו 'ברוך שאמר', - ביי חסידים זאגט מען דאך קודם הודו און נאכדעם ברוך שאמר, ער איז דאך געווען געוואוינט צו זאגן פארקערט - האט ער שוין געזעהן אז ער איז העכער ווי א מלאך", האט ער געזאגט אז ער וואונטשט זיך אז ער זאל האבן ערב יום הקדוש די יראה וואס ער האט דארט געהאט, עס איז געווען דא לדא נקשן, עס האט אים געווארפן אלע איברים צוקוקענדיג די עבודת הקודש ביים דאווענען פונעם דברי חיים.

דער ערונגת הבשם האט אויך דערציילט די מעשה, ער האט זיך כל ימיו מתאונן געווען דערויף פארוואס ער איז ארויסגעגאנגען פון בית המדרש. ער האט קיינמאל נישט געזעהן דעם דברי חיים זי"ע, ער האט זיך דאס נישט געקענט מוחל זיין. ער פלעגט דאס אלעמאל דערציילן מיט אזא התמרמרות.

גאב"ד סאטמאר ב"פ שליט"א: רבי ישראל בריעף ז"ל פלעגט דערציילן, אויף רבי משה'לע שינאווער ז"ל, ער איז דאך געווען א גרויסער חלוש ל"ע, ער האט געדאווענט פסוקי דזמרה, ער האט געדאווענט הויך מיט א ברען, ווען ער האט געענדיגט דעם שטיקל פלעגט ער אראפפאלן אויפן בענקל, ער פלעגט ממש אראפפאלן. **רבינו:** ער פלעגט טאנצן ביים דאווענען מיט א ברען, ווי נאר ער האט אויפגעהערט איז ער אומגעפאלן.

הגר"ל מייזליש: א שמייגער ווי מ'דערציילט אויפן קאזניצער מגיד זי"ע.

די אייניקלעך פונעם ערונגת הבשם דערציילן, אז ער איז געווען רב אין חוסט, דארט איז דער ראש הקהל געווען א שוואכער איד. דער ערונגת הבשם איז פריער געווען רב אין הומנא, איז אמאל אויסגעקומען אז ער האט געדארפט דאווענען אויפן באן, דארט האט ער אים געזעהן....

רבינו: די מעשה איז געווען אזוי, דער ערונגת הבשם איז געווען רב אין הומנא, ער איז געפארן אין די ערשטע קלאס אויפן באן, ער האט נישט געהאט קיין צייט צו לייגן רבינו תם תפילין, נאכן דאווענען האט ער שוין געדארפט פארן, האט ער געטראכט אז ער וועט שוין מסיים זיין דאס לייגן די רבינו תם תפילין אויפן באן. ער האט זיך מיטגענומען די טלית ותפילין אויפן באן. די

ערשטע קלאס איז געווען אזעלכע קליינע שטיבלעך, האט זיך דארט אריינגעזעצט נאך א איד.

דער איד האט געגעבן שלום פארן ערונגת הבשם, און ער פרעגט אים ווער ער איז, האט ער געזאגט אז ער איז דער הומנער רב. און דער ערונגת הבשם האט זיך אנמשולדיגט פאר אים אז ער קען נישט שמועסן ווייל ער דארף נאך דאווענען - ער האט נישט מסביר געווען פאר אן אשכנז'שער איד פונקטליך אז ער דארף נאר אנטון רבינו תם תפילין - ער האט ארויסגענומען די טלית ותפילין, אנגעטון תפילין דרבינו תם, און געזאגט קריאת שמע מיט די פרשיות, ער האט דאס אנגעהאט ארום צען מינוט און אויסגעטון די תפילין.

יענער איד איז געווען דער ראש הקהל אין קליינווארדיין, ער האט דאס געזעהן האט ער געזאגט "אזא רב דארף איך האבן, א רב וואס דאווענט אין צען מינוט..." יענער איז געגאנגען און ער האט שוין געטון און ערלעדיגט אז דער הומנער רב זאל ווערן רב אין קליינווארדיין.

האדמו"ר מספינקא: איך האב געזעהן באשריבן אז זיי האבן געמיינט אין קליינווארדיין אז א רב מיט א צילינדער איז זיכער א מאדערנער מענטש. אבער אזוי ווי ער איז אנגעקומען אהין, און ער האט אנגעהויבן מיט די תקנות, און ער האט לוחם געווען דארט, האט ער דארט געהאט גרויסע צרות, אבער אנהויב האבן זיי געמיינט אז זיי וועלן קענען מיט אים מאכן א לעבן...

רבינו: ער האט דארט געהאט גרויסע רדיפות.

אין קליינווארדיין אין נישט געווען קיין געטיילטע קהילה (מהנעלאגן), עס איז דארט נישט געווען דער טיילונג.

האדמו"ר מספינקא: דער טאטע ז"ל פלעגט דערציילן אז נעבן וויען איז געווען א קור-ארט, איז געווען דער סדר אז דער צאנזער רב פלעגט קומען אהין, האט ער שפעט ביינאכט געדאווענט מעריב מיט קולות וברקים, דארט איז געווען א האטעל, און דאס דאווענען ביינאכט האט געשטערט פאר די מענטשן, יעדעס יאר האט מען געדארפט גיין זוכן א נייע פלאץ, דער בעל הבית איז געקומען בעטן אז מ'זאל אים צוזאגן אז מ'וועט נישט מאכן קיין רעש, און מ'האט צוגעזאגט, מ'האט אפגעשמועסט, מ'האט גערעדט מיטן צאנזער רב אויך אז מ'וועט דאווענען שטיל.

אבער ווען עס איז געקומען צו 'ברכו' האט ער געמאכט אזעלכע קולות וברקים, דער צאנזער רב האט דאך

אפילו מ'איז יעצט דא נעבן ווען אין א האטעל, דארף מען דאווענען מיט די זעלבע עבודה.

גאב"ד סאטמאר ב"פ: מ'זאגט נאך פונעם צמח צדיק ז"ל אז ער האט זיך אמאל עפעס נישט גוט געשפירט, ער איז געווען שוואך, האבן די שטוב מענטשן געזאגט אז ער זאל נישט פירן קיין מיש פרייטאג צונאכטס, ער זאל קידוש מאכן אין שטוב, האט ער געפרעגט "נו, וואס וועט זיין?" האבן זיי געזאגט אז אין שטוב איז אנדערש וכו', האט ער געזאגט "וועמען עס קומט אנדערש אן דער קידוש אין שטוב ווי דער קידוש אין בית המדרש, דער דארף סייווי נישט קידוש מאכן אין בית המדרש".

האדמו"ר מספינקא: מ'זאגט אז הרה"ק רבי מאטעלע בישטינער (הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא זי"ע) ז"ל האט געזאגט לא תחמוד, אז די תורה האט מען דאך געגעבן פאר אלע אידן אייניג, פאר רבי'ס אויך, "לא תחמוד אשת ריעך" וואס איז דער פשט פאר רבי'ס? האט ער געזאגט "ווען פון בישטינא פארן וועגענער מיט נשים קיין ספינקא זאל מען נישט מקנא זיין".

רבינו: ער האט געזאגט דעם לשון "אז עס פארט א וואגן מיט נשים קיין ספינקא - צו רבי יוסף מאיר'ן (הנה"ק בעל אמרי יוסף זי"ע) איז געווען א גרויס געפארעכטס פון נשים - זאל מרדכי'לע נישט גלוסטן".

ונשאר רבינו ביחידות עם האדמו"ר מספינקא שליט"א
וניסו הנה"צ גאב"ד סאטמאר ב"פ שליט"א

געהאט א ווייעדיגע פיס ל"ע, און מיט די פיס האט ער געקלאפט אויף דער ערד, און געמאכט אזא טומל. האט ער יעדעס יאר געדארפט גיין זוכן א ניי מקום וואו ער זאל קענען איינשטיין.

האט מען אים אמאל געפרעגט, אויב דער רבי קלאפט מיט די פיס קען ער דאך אזוי קלאפן מיטן געזונטן פיס, פארוואס דארף דאס זיין דוקא מיטן ווייענדיגן פיס? האט דער צאנזער רב געזאגט "ווען איך זאל וויסן מיט וועלכע פיס איך קלאפ..."

רבינו: מ'איז אויך מקובל אז עס איז געווען ווען דער צאנזער רב איז געווען א יונגערמאן, איז ער געווען אין ראפשיץ ביים ראפשיצער רב ז"ל דער זרע קודש. און ער האט שוין דעמאלטס אזוי געדאווענט, האט די ראפשיצער רביצין געפרעגט דעם ראפשיצער רב 'איך פארשטיי אז ער דארף קלאפן, אבער פארוואס זאל ער קלאפן מיטן ווייענדיגן פיס, זאל ער קלאפן מיטן אנדערן פיס?', האט איר דער ראפשיצער רב געזאגט "ווען ער זאל ווען וויסן א חילוק מיט וועלכן פיס ער קלאפט, וואלט איך אים נישט געלאזט קלאפן".

האדמו"ר מספינקא: דער צאנזער רב האט דאן געזאגט אז עס שטייט ויחי יעקב בארץ מצרים, מ'וואלט געקענט מיינען אז ווען יעקב אבינו איז געפארן קיין מצרים האט ער זיך עטוואס איינגעצויגן און צוריק געהאלטן, ניין, "ויחי יעקב" מיטן גרעסטן שטורעם,

יום ג' פרשת תרומה תשס"ח לפ"ק

קטע מתוך השיחה בעת ביקורו של כ"ק הנה"צ רבי סיני האלבערשטאם שליט"א

אדמו"ר מזמינאד בארא פארק יצ"ו

האדמו"ר מזמינאד שליט"א מסר לרבינו מכתב הזמנה

לרגל שמחת חבר מצוה של נכדו הי"ו

רבינו: אה, איר מאכט שוין ב"ה בר מצוה א אייניקל...

האדמו"ר מזמינאד: אז דער רבי זאל אריינקומען פון קרית יואל וואלט איך נישט געבעטן, אבער דער רבי זאל זיין געזונט און שטארק געדענקט דאך בשנים קדמוניות אז כ'האב געהאלפן אביסעלע...

כ'וועל דערציילן פארן רבי'ן א מעשה וואס קיין ילוד אשה ווייסט דאס נישט, נאר איך מיט מיין מחותן - דער גארליצער רבי הרה"צ רבי בערל יונגרייז שליט"א - ווען איך האב חתונה געמאכט דאס ערשטע קינד - איך דערצייל א בעל שמי'סקע מעשה.

רבינו: איר זענט דאך ביידע גארליצער אייניקלעך... (האדמו"ר שליט"א בן הרה"צ ר' ישראל מזמינאד זצ"ל, בן הרה"צ ר' סיני מזמינאד זצ"ל, בן הרה"ק מגארליץ זצוק"ל. והאדמו"ר מגארליץ שליט"א הוא חתן האדמו"ר רבי ברוך הלבארשטאם מגארליץ בני ברק, בן כ"ק רבי אלישע מגארליץ זצ"ל, בן הרה"ק מגארליץ זצ"ל...)

האדמו"ר מזמינאד: יא, מיר האבן דאן מכבד געווען דעם רבי'נס טאטע, דעם ברך משה ז"ל, מיט סידור קידושין.

איך האב דאן געזאגט פאר די גבאים אז מיינע אידן זענען צייטליכע מענטשן, אכט אזוינער מיינט נישט שפעטער ווי פינף אדער צען מינוט נאך אכט. מיין מחותן שליט"א האט געזאגט אז מצדו איז נישט קיין פראבלעם,

דער רבי קען קומען ווען ער וויל, אבער ביי מיר האט דאס שטארק אויסגעמאכט.

דער רבי האט מיר דאן געזאגט אז ער וועט זיין דארט אכט אזויגער.

עס קומט צו די חתונה, עס איז געווען פינף מינוט צו אכט, עס קומט צו צו מיר דער מחותן, און ער גיט מיר איבער דעם טעלעפאן – עס איז נאכנישט געווען קיין סעלפאנס – דער רבי רופט.

ער איז דאן געווען אין 'בית ישראל' שפיטאל, מיט להבחלה דעם רבי'ן שליט"א'ס שוועסטער (הרבנית הצ'ח"י) ע"ה. דער רבי ז"ל האט גערעדט ממש מיט בכיות, "כ'האב צוגעזאגט אז איך וועל דארט זיין אויף אכט א זייגער, אבער דער מצב איז נישט גוט, איך בעט אז מיזאל ווארטן א 10-15 מינוט, איך וויל זיין ביי די חופה". ער האט נאר געוואלט וויסן צו איך בין מסכים, כ'האב געזאגט פארן רבי'ן אז יא.

עס גייט אריבער א האלבע שעה, און עס קומט נאך א טעלעפאן, דער רבי האט זיך פארזוימט נאך צען פופצן מינוט, איך זאג פארן רבי'ן אז מיר וועלן ווארטן.

עס גייט אריבער נאך א שטיקל צייט, דער רבי רופט נאכאמאל, איך וויל נישט מגזים זיין, דער רבי האט געוויינט מיט בכיות נוראות, 'דארף איך צו פארן קיין צאנז, דארף איך צו פארן קיין איהעל, דארף איך צו פארן קיין סיגעט ונתכון לומר שהרי כידוע האבות הקדושים באים למעלה בעת שמחה כמבואר בזה"ק (פנחס) וא"כ יהיה לו כאן הודמנות להתפלל בזכותם" איך האב נישט געקענט פארשטיין וואס דער רבי וויל, ער האט אזוי געוויינט בכיות נוראות. נאך יעצט ווען איך דערמאן זיך דערפון קומט מיר צו טרערן.

דער רבי זאגט מיר "איר דארפט נישט ווארטן אויף מיר, אבער איך בעט דיר, איך פאר ארויס, די זידעס קומען דאך אראפ צו די חתונה", איך האב עפעס געוואלט זאגן, אבער ער האט מיך נישט געלאזט איבערהאקן, ער האט גערעדט מיט אזא עניוות און צובראכנקייט פון זיך "טייערע קינדער, מ'איז זיי מוחל אלע עבירות אונטער די חופה, ס'קומט אראפ דער גארליצער זידע... דער הייליגער דברי חיים... דער ייטב לב... דער ישמח משה... דארף איך נישט צו פארן, כ'וועל זיך אויסגיסן דאס הארץ..."

מיין מחותן שטייט דארט נעבן מיר, און ער זעהט... איך קען נישט מסביר זיין דעם רגש וואס כ'האב דאן געהאט. ער פרעגט מיר וואס גייט פאר?

דער רבי האט מיר געהייסן אז איך זאל פרעגן דעם עולם צי זיי האבן געדולד צו ווארטן. איך האב אזוי געמוזט טון, כ'האב אויסגעקלאפט און אויסגערופן "אזוי ווי דער מסדר קידושין איז דער סאטמארער רב, ער האט זיך פארזוימט, צי דער עולם וויל ווארטן", פארשטייט זיך אז קיינער האט זיך נישט אנגערופן דערקעגן. בקיצור, מיר האבן אלע געווארט ביז ווען דער רבי איז אנגעקומען.

די חתונה איז געווען אין וואל משה זאל, עס איז דארט דא א באזונדערע קבלת פנים צימער, דער רבי איז אריינגעקומען, ער איז געווען שטארק אנגעשטרענגט, קיינער האט נישט געוואוסט פונעם געשפרעך, ער האט גערעדט צו מיר פריוואט.

ווי נאר דער רבי איז אריינגעקומען אין זאל איז ער תיכף צוגעקומען צו מיר, און ער זאגט מיר אז "מ'דארף געבן פארן עולם א פיוס. וואס זאל איך זיי געבן?", זאג איך אז די אידן ווילן א ברכה פונעם רבי'ן.

עס איז שוין דארט נישט געווען קיין לעקאך אויפן טיש... מ'האט געמוזט עמיצן שיקן אז מ'זאל ברענגען לעקאך, בראנפן איז געווען, און עמיצער האט געגעבן א קלאפ אין טיש און אויסגערופן אז אלע אידן זאלן אריבערגיין, דער רבי האט יעדן איינעם בפרטיות אנגעוויינט, ער האט געבעטן אז מ'זאל אים אויך אנוואונטשן מיט ברכה והצלחה וכו'. און מ'איז געגאנגען צו די חופה...

ווען איך דערמאן זיך די מעשה, דעם רגש...

ובכדו רבינו לברך על חייו

ובירכו רבינו: "לחיים לחיים, דער אייבערשטער זאל העלפן אסאך נחת, פון די קינדער און די אייניקלעך, ברכה והצלחה וכל טוב".

והזכיר האדמו"ר שליט"א את אמו בילא בת חי' תחי'

בת הגה"צ רבי שמשון אהרן טעפלענסקי זצ"ל הגאב"ד טעפליק שזקוקה לישועה גדולה

ואיחלו רבינו: "דער אייבערשטער זאל העלפן רפואות און ישועות, מיר אלע זאלן שוין אליינס אויפגערעכטן ווערן בקרוב, מ'זאל זעהן נחת ביי די קינדער מיט אלעם גוטן, נאר תמיד מיט פרייליכע הערצער, בשמחה ובחדוה מיט אלעם גוטן".

מפעל החסד "ידי משה"

ע"ש כ"ק מרן רבינו משה בהגה"ק רבי חיים צבי זי"ע

שעי"י התאחדות האברכים דחסידי סאטמאר ב"ב
בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

המשרד: רח' קדושת יו"ט 17 שיכון קרית יואל בני ברק, טלפקס: 6168833

הודעה משמחת

שמחים אנו להודיע בזה לציבור אנשי שלומינו הע"י
כי לקראת חג הפסח הבעל"ט עלה שוב בידינו לספק לאנ"ש

צרכי החג במהירים מיזלים ומסובסדים

בגז: בשר, עופות, דגים, געפילטע פיש, מיץ ענבים,
מוצרי חד פעמי, סודה, שקדים ואגוזים, עוגיות

המכירה אך ורק לפי הזמנה מראש - הכמות מוגבלת ונא להזדרז ולהרשם מבעוד מועד

ההרשמה תתקיים בימי ד' ה' ומוצ"ש פרשת תזריע
במשרדי התאחדות אברכים רח' קדושת יו"ט 17
בין השעות 8.00 - 10.00 בערב
- בכדי למנוע טעויות כבעבר לא יתקבלו הזמנות אך ורק במקום ובזמנים הנ"ל -

מזכ"ל הרשמה ניתן לקבל מיום ג' בערב אצל הר"ר פסח אהרן גרינוואלד הי"ו והר"ר דוד יואל קליין הי"ו
התשלום יתבצע בעת ההרשמה בלבד
מאחר שאנו משלמים על הכל במזומן, אנו מבקשים את הציבור לשלם במזומן

בברכת פסח כשר ושמח
הגבאים

ישיבת מהרי"ם

דרבינו יואל מסאטמאר

סדרת יואל בני ברק
נתיסדה ע"י כ"ס רבינו הקדושים דע"א - בנשאות כ"ס מרן הגה"ק שליט"א
בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

מזמור לדוד

בתודה וקול זמרה, ובשם יוצאי ותלמידי ישיבתינו המעטיירה, נברך בזאת השורה, ובשפה נעימה וברורה, ברכת מזל טוב וכל שירה, קדם ידידינו היקר ארי שבחבורה, חן וחסד על פניו שורה, עושה צדקה וחסד בשמחה ואורה, ובפרט בהתמסרותו למען המפעל קרן הלבשה ברוח מסורה,

הר"ר שמעון דוד דאווידאוויטש הי"ו

מנהל מפעל "קרן הלבשה" בישיבתינו הק'

לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו

ובשער בת רבים נביע לו ברכה מיוחדת על אשר הואיל בטוב לבבו לנדב מלבושי יו"ט
למען הבחורי חמד שיחיו המסיימים את זמן החורף בקביעת שעות רצופות בלימוד התורה
זכות התורה נזקק לזכותו ויגן בעדו להתברך בכל מיילי דמיטב

יה"ר שמשמחה זו יושפע לך עונג וגם שמחה, ויוסף עליך ה' אלהיך פעמים ככה, להמשיך ולהרבות
בפעליך הכבירים, ובפרט בעזרת מפעלינו לטובת הבחורים, ותמיד נספר תהילתך בשערים.

העברים בלוג"ח

הנהלת הישיבה

ויתן לך את ברכת אברה"ם

בהוקרה ובטוב לבב, נשגר בזה ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם מע"כ אבינוחותינו יקירינו,
הצמוד באהבה בקידות לבבינו, ומסור בלב ונפש למענינו, האדם היקר באנשים, מלמד תורה
לעדרי צאן קדשים, וה' ברך את אברה"ם בכל, על כל יודעיו ומכיריו נערץ ומהולל,

מוה"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

וענשים באהל תבורך אפינו חפזותינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה השרויה בביתם, רון שיר ושבח על שפתם, בהולדת נכדתם

אצל גסינו האבר"ך החשוב המהולל בתשבחות, רב תבונות ונעים הליכות, שוקד על דלתי התורה, נודע לתפארה,
הר"ר שלמה יודא לאנדא הי"ו אב"י בעיה"ב לאנדאן יע"א

וזאת ברכותינו, מעומק לבבינו, שתזכו לראות ולרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת,
תורה וגדולה במקום אחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, ברכה והצלחה בכל עת, אמן.

כעתירת וברכת גניכם, חתנים

מרדכי אהרן, יואל, לאנדא

שמואל מאיר אילאאוויטש, יצחק אייזיק ראטה, נפתלי ליפשיץ

בעזרה שיתית

נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו

עוד ישמח בערי יהודה ובחוצות ירושלים

קול ששון

קול חתן

קול שמחה

קול כלה

בשבת וזהרא להשית שהחייט וקימט והגיעט לזמן הזה
הגט מתכבדים בזה להזמין את קרובינו וידידינו
לבוא ולהשתתף בשמחת כלולת בנינו היקרים שיחיו

הבחור החתן המופלג בתושיט

יואל בן

הכלה הבתולה המפוארת

ליבא פרומט בת

שדנתקיים איה בשעה טובה ומפוצחת
ביום א' פרשת תזריע, כ"ג אדר ב' תשס"ח לפ"ק
ולמספרם *March 30*

קבלת פנים בשעה 6:00 והחופה בשעה 7:00 בעוד יום
באולם קאנטיננטאל
57 ראטלידזש סטריט, ברוקלין, ניו יארק

ואיה ביום שמחתכם נשיב לכם כגמולכם הטוב בלי

הורי החתן

זאב אלכסנדר פייערזערגער

בן הרה"ר ר' חנוך זעל דל
בני ברק

הורי הכלה

יורא אלי פאללאק

ברוקלין, ניו

בעזרה שיתית

גם את מצטרפים להזמין את כבודכם
להשתתף בשמחת נכדינו היקרים

חיים ישעי' פאללאק

אביר סעפיהאלי

יצחק יעקב איליאווטש

דמיז קק קאשי

רחל מיללער

הרבנית פאראד

ח' שרה פאללאק

הרבנית מוארקעט

לאה מיללער

אשת הרה"ר ר' יצחק אייזק דל

~ ~ ~

העלי' לתורה ונתקיים איה
בשבת קודש פרשת שמיני
בבית מדרש בית מנחם קערעסטור
402 Berry Street
זמן תפילה בשעה 9:30
קידושא רבא אחר התפילה

~ ~ ~

שבת שבע ברכות בשב"ק פ' תזריע
תהי' איה באולם אפריון וקראסטא
35 Williamsburg St. W., Brooklyn, NY

ולשמך נאה לזמר

בשיר ושבחה והלל, מעומק ליבנו זהלל,
קדם ידידינו ואתהובינו המוכתר בתשבחות
אשר אין למלל, שמו הטוב נודע
בשערים, לומד בתורת משה בנעימים,

הר"ר יואל בנעט הי"ו

לרגל שפחתו בהולדת בתו שתחי' לעז"ט

יה"ר שתזכה לגדלה ולחנכה על מבועי
התורה, לשם לתהילה ולתפארה, ואך
טוב וחסד ירדפור, כל ימי חייו, אכ"י.

כעתירת וברכת ידידיך השמחים בשמחתך
אלטער אשר אנטשיל אילאוויטש
נתן דוב שווארץ, יעקב בן ציון ווייס
חיים ראטער

כי לך טוב להודות

בשורות אחדות מועט המחזיק את
המרובה, נברך בכל לשון של חיבה,
ברכת מזל טבא, קדם ידידינו היקר
והנעלה, נודע לשם ולתהילה,

הר"ר שמעון דוד דאוידאוויטש הי"ו

לרגל שפחתו בהולדת בנו ני"ו לעז"ט

יה"ר שתזכה לראות ולרוות רב תענוג
ונחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך עושר
ואושר והרחבת הדעת וכט"ס.

המברכים בלוג"ח ידידיך השמחים בשמחתך
יהושע פאליק שווארץ
עתתיהו גאלדבערגער

דברית קידש

מב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין - פורים המשולש שנת תשס"ח לפ"ק בקרית יואל יע"א

התנשאות, ועל כן ההכרח להיות עונשם על ידי יסורים ומלקות, עכ"ד.

ויל"פ בזה הכתוב (אסתר א יד) והקרב אליו כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן, ובמס' מגילה (דף יב:) אמר רבי לוי כל פסוק זה על שום קרבנות נאמר, כרשנא אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם כלום הקריבו לפניך כרים בני שנה כדרך שהקריבו ישראל לפניך, שתר כלום הקריבו לפניך שתי תורין, אדמתא כלום בנו לפניך מזבח אדמה. ויש להבין הרמז בזה ואיזה שייכות יש ענין הקרבנות לכאן. אך ביאור הענין על פי המבואר שם לעיל בגמרא, מפני מה נתחייבו ישראל שבאותו הדור כליה, מפני שהשתחוו לצלם או מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע, ולזה יצא הגזירה של עונש מיתה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ר"ל, ומלאכי השרת רצו להמליץ טוב על בני ישראל, ולזה אמרו כלום הקריבו לפניך כרים בני שנה, ורצו להמליץ בזה טוב על בני ישראל דאף אם ראויים הם לעונש מכל מקום הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו יענשם בעונש התנשאות וישפיע עליהם חסד ורחמים וזה יהיה אל קנא ונוקם, ודבר זה שייך דוקא אצל בני ישראל שהם עונים ושפלי רוח, ולזה אמרו כלום בנו לפניך מזבח אדמה, רמז למדת ענוה, כדכתיב (שמות כ ג) ולא תעלה במעלות על מזבחי, שבא ללמד שיחזיק האדם במדת ענוה בבחינת נפשי כעפר לכל תהיה, ואז יכול לזכות שיהיה העונש בדרך התנשאות, וכיון שבני ישראל מקריבין קרבנות יש להם מדת ענוה ושפלות רוח, ממילא הם ראויים לעונש התנשאות.

ובדרך זה יתבאר הכתוב (אסתר ט כה) ובבואה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים, והרמז בזה שגם בקבלת התורה למדו בני ישראל לאחוז במדת ענוה מן הר סיני שהיה נמוך שבהרים, ולזה אמר ובבואה לפני המלך, להמליץ טוב על בני ישראל, אמר עם הספ"ר, דמספר תורה למדו בני ישראל להתנהג במדת ענוה ושפלות רוח, וכיון שכן ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים, שאין צורך שיבא ח"ו עונש בהכאות ויסורים בגזירת להשמיד להרוג ולאבד, אלא יכול להיות גם על ידי עונש התנשאות, ועל ידי שהיה בבחינת (שם א)

זאת תורת העולה, איתא במדרש (הובא בקדושת יו"ט) שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא, השיב להם זאת תורת העולה, והוא פלאי.

ויתבאר על פי מאמר ק"ז מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (הובא בתולדות יעקב יוסף פ' בא) על הכתוב (תהלים צד א) אל נקמות הוי"ה, ולכאורה איך שייך בנקמה שם הרחמים, אלא מושל לאחד שמרד במלך, והמלך נשאו על כל השרים ועבדי המלך, וכוונתו כי אם ימיתנו יהיה הצער לפי שעה, מה שאין כן אם מטיב עמו להרבות לו עוד יקר וגדולה, על ידי זה יגדל צערו הלך וגדול כל ימיו, ויבוש ויכלם האיד העיז פנים נגד מלך רחמן כזה, אשר לא די שאינו מיסרו בעונש המגיע לו, אלא עוד מתחסד עמו ומנשאו לגדולה. ואתמר ביה משמיה דהמגיד הקדוש ממועזריטש זי"ע לפרש בזה את החרוז משוך חסדך ליועדך אל קנא ונוקם, שבהשפעת החסד בעצמו הרי הוא קנא ונוקם. וא"ז זללה"ה בייטב לב (פ' ויקרא) פירש בזה הכתוב (תהלים צט ח) אל נושא היית להם ונוקם על עלילותם, כי בזה עצמו שנושא היית להם לנשאים ולגדלם, הרי הוא נוקם על עלילותם, עכ"ד.

וכתב א"ז זללה"ה בקדושת יו"ט בפרשתו שזהו גם כן ענין הקרבנות, כי באמת אם אדם חטא מהראוי היה לשחוט אותו, אמנם ה' הטוב צוה להביא תמורתו קרבן ונרצה לו, וממילא כשיראה האדם גודל חסדי השם, בודאי יבוש ויכלם ויכנע לבו האיד העיז פנים נגד מלך רחמן כזה הטוב ומטיב, ויתודה ויבכה על עוונותיו ויכופר לו. ומהאי טעמא אמרו במדרש (תנחומא ס"ד) שלא ניתנו הקרבנות אלא לישראל שקבלו את התורה, כי עונש כזה על ידי התנשאות ורוממות שייך דוקא אצל בני ישראל, לאשר הם קבלו את התורה על הר סיני, ומשם נוכחו לדעת לאחוז במדת הענוה, כמו שאמרו חז"ל (פסוקה) לעולם ילמוד אדם מדעת קונו להתנהג בענוה, שהרי הקב"ה השרה שכינתו על הר סיני הנמוך מכל ההרים. ועל כן נחשב להם ההתנשאות כעונש, כי אפילו בשעה שנותן להם הקב"ה גדולה הם ממעטים את עצמם בהכנעה ותבירו דלבא כמבואר בגמרא (חולין פט.), מה שאין כן אומות העולם אשר גבה לבם בעשרם הם יפלו ברשעם, ולא יכנע לבם על ידי עונש

מנשאים את היהודים, שנשאו ונתרוממו במדרגה גבוה וזכו להשפעות וכל טוב, זה היה העונש על חטאתם, כי בני ישראל הבינו שאינם ראויים להנסים ונפלאות שעשה הקב"ה עמם, וזה היה מרדות בלבם שאינם ראויים לזה, וזה כיפר על חטאתם בהשפעות טובות וחסדים.

ובזה יל"פ מה שכתב השל"ה הקדוש (פ) תצוה דרוש לפי זכור) בביאור המשנה (מגילה ב.) מגילה נקראת ב"א ב"ב ב"ג ב"ד בט"ו, כי זה החשבון עולה כמנין שם הקדוש אדנ"י. והדבר צריך תלמוד הלא קריאת המגילה הוא בא להשפיע רחמים וחסדים לבני ישראל, וכתב בתפארת שלמה (לפורים) מגל"ה בגימטריא לח"ס, שעל ידי קריאת המגילה יורד השפעת מזוני, ע"ש. ואם כן למה רמז בזה שם אדנ"י המורה על דינים. אמנם לפי האמור י"ל דאדרבה הרמז בזה כי בבוא ימי הפורים נשפע לנו על ידי קריאת המגילה כל השפעות טובות, דכתב בספה"ק קדושת לוי (קדושה שלישית) משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, הוא ע"ד שאמרו חז"ל (סנהדרין צג.) איש זה הקב"ה שנאמר (שמות טו ג) ה' איש מלחמה, לרעהו, הוא צדיק יסוד עולם, נשתלחה מתנה מאת הקב"ה שיתפלל על הדור שיתבטלו גזירות קשות, עכדה"ק. ובימי הפורים יורד שפע גדול שהקב"ה נותן משלוח מנות לבני ישראל, ואם ראויים לזה הקב"ה נותנו בתורת רחמים, ואם חלילה אינם ראויים לכל השפעות טובות הללו, הקב"ה נותנו בתורת דין ומשפט, ששופט את בני ישראל ומענישם בעונש התנשאות, כל הפושט יד נותנין לו, ואף אם אינם ראויים, וכל אחד זוכה להשפעות טובות מן השמים, והחילוק הוא רק באיזה אופן יורד ההשפעה, בתורת דין או בתורת רחמים.

ובזה יל"פ רמז מאמרים ז"ל (סוכה מג.) היינו טעמא דשופר היינו טעמא דמגילה, דהנה א"ז זללה"ה בייטב פנים (אבני זכרון אות כה) מפרש הכתוב (תהלים פט טו) אשרי העם יודעי תרועה, ודרשו חז"ל (ויק"ר פכ"ט ס"ד) שיודעין לפיכך את בוראם בתרועה, לא מכח שמענישים אותם ח"ו, כי אם על ידי באור פניך יהלכון, על ידי זה מתביישין ומפייסין לבוראם בתרועה. וז"ש (תהלים פא ד) תקעו בחודש שופר וגו' כי חוק לישראל הוא, חוק לישנא דמזונא, ר"ל אף על פי שמשפיע מזונות לישראל, עם כל זה משפט לאלקי יעקב כאמור, עכ"ד. וזה שאמרו חז"ל היינו טעמא דשופר היינו טעמא דמגילה, דכמו בתקיעת שופר נשפע מזוני לבני ישראל אף אם אינם ראויים על ידי השפעת חסד ורחמים שהוא בתורת עונש התנשאות, כמו כן במגילה הנקראת ב"א ב"ב ב"ג ב"ד בט"ו נשפע מזוני לבני ישראל ואף אם אינם ראויים הוא בא בתורת עונש התנשאות.

ולכוננה זו אמרו חז"ל (מגילה ד.) שעניניה של עניים נשואות במקרא מגילה, דעניי בני ישראל עיניהם נשואות להקב"ה שעל ידי מקרא מגילה יושפע פרנסה ושפע רב, וכן יתפרש ע"ד שאומרים בסליחות כדלים וכרשים דפקנו דלתך, וזהו עיניהם של עניים, עניים במעשים, נשואות במקרא מגילה, שעל ידי שקורין המגילה ב"א ב"ב ב"ג ב"ד בט"ו שעולה כמנין שם אדנ"י, ישפיע הקב"ה השפעות מרובות בתורת דין, ויעניש אותנו בעונש התנשאות על ידי שישפיע לנו שפע רב.

והנה הקב"ה בוחר בירושלים, ומתאמרא משמיה דק"ז הדברי חיים זי"ע שהקב"ה מקיים מצות היום של פורים ביום ט"ו שהוא פורים בירושלים, ובירושלים יתנו למחר משלוח מנות, ובכן עיניהם של ישראל נשואות בימי הפורים שיתן הקב"ה משלוח מנות לכל אחד, כל הפושט יד נותנין לו, ואנו פושטין ידינו ומבקשים מהקב"ה שנושע בימי הפורים בכל צרכינו וימלא ה' כל משאלות לבינו לטובה, כל משאלות לבבות בני ישראל המצפים להוושע בישועות ורפואות בני חיי ומזוני, צרכי בני ישראל מרובים וישנם הרבה לבבות נשברות המצפים להקב"ה שירחם על בני ישראל וישלח לכל אחד די מחסורו אשר יחסר לו, ורק הקב"ה יכול לראות בלבבות בני ישראל כל מה שצריכים, לבות בני ישראל שבורים, ולא ראי זה כראי זה, הקב"ה צופה ומביט מה דמתרחש בבתי בני ישראל, בני ישראל מצפים לדבר ישועה ורחמים זה בכה וזה בכה.

ויל"פ מה דכתיב על מרדכי הצדיק שהיה דורש טוב לעמו, כי מרדכי הצדיק תיקן משלוח מנות איש לרעהו לכל הדורות, וימי הפורים האלו לא יעברו מתוך היהודים, ובכל שנה ושנה יש חיוב לקרות המגילה וליתן משלוח מנות ומתנות לאביונים, והנה אמרו חז"ל (מגילה א.) קימו למעלה מה שקבלו למטה, שבשמים קבלו התקנה של מרדכי הצדיק לשלוח מנות איש לרעהו, ובכן בני ישראל מצפים בימי הפורים שיקבלו משלוח מנות מאת הקב"ה.

והנה אמרו חז"ל (סנהדרין צח.) אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב, והדבר נפלא מלהבין דבשלמא בדור שכולו זכאי, הרי מבואר שם בגמרא דהיום אם בקולו תשמעו נוכח לביאת הגואל, וכן כתוב בתורה וכן הבטיחו לנו נביאים ובכתובים ובכל מאמרי חז"ל דאם יעשו תשובה נוכח לגאולה, ואמרו חז"ל (שם יג.) אין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וממילא בדור שכולו זכאי בודאי שנוכח לביאת הגואל, אולם בדור שכולו חייב יש להבין איך יגרם דור שכולו חייב לביאת הגואל. אכן הכוונה בזה כי באמת בדור שכולו חייב על פי שורת הדין צריך שיבא עלינו עונשים קשים ומרים ח"ו, אלא שהקב"ה ברוב

העולה, ורמז להם על ענין הקרבנות שצוה ה' להביא תמורתו קרבן ונרצה לו ועל ידי זה יבוש האדם ויכלם ויכנע לבו לפני ה', והוא עונש ע"ד התנשאות, ועל כן אף בדור שכולו חייב שלא יהיו ראויים מצד החסד והרחמים לגאולה שלימה, עם כל זה ירחם הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו ויעניש את בני ישראל בעונש זה שירומם אותנו ויוציאו מגלות המר, ויהיה עונש בדרך התנשאות, ונוכה לביאת בן דוד.

והשי"ת יעזור שנוכה לצאת מימי הפורים בשפע ברכה והצלחה, ונושע כולנו בכל מילי דמיטב, כל אחד די מחסורו אשר יחסר לו, וימלא ה' כל משאלות לבינו לטובה, ונוכה לביאת הגואל במהרה בימינו אמן.

רחמיו וחסדיו גם בדור שכולו חייב יעניש בעונש התנשאות, על ידי שיקרב את בני ישראל בקירבה יתירה, וישיב אותנו לפלמין שלו, ובני ישראל יבינו וידעו שאינם ראויים לזה מאחר שהוא דור שכולו חייב, והוא רק עונש שהקב"ה מעניש את בני ישראל ונוקם בנו על ידי עונש התנשאות, ועל ידי זה גם בדור שכולו חייב נוכה לגאולה שלימה.

ובזה יתבאר מה ששאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא, כי גם הם הבינו שקשה מאד שנוכה שיהיה דור שכולו זכאי, כי הדורות מתמעטים והולכים, ובכן היה קשה להם אימתי בן דוד בא, כי בדורות הללו איך נוכה לביאת הגואל, לזה השיב להם זאת תורת

מחמת קוצר הזמן לא הספקנו לכתוב הכל, על כן העתקנו כאן החידושים שנאמרו על פסוקי המגילה, והשאר יודפס א"ה בהזדמנות אחרת

המלך על בנו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו כששמע המלך לא דורון משגור לו (דאכתי חביבותיה גביה, והמטיב עם הבן נחא ליה לאב). ומעתה אם יש לנו דין בנים, ודאי לא נחא ליה להקב"ה אם המצריים השתעבדו בנו בקישוי השעבוד, ומועיל זה לאיצטרופי ולומר שכבר נשלם הזמן, אבל אם אנו נחשבים כעבדים, לא איכפת ליה במה שהשתעבדו אותנו בפרך, ולא נצטרף זה ועדיין לא נשלם הזמן, עכ"ד.

ולפי זה יש לנו ראייה מציאת מצרים דבין כך ובין קרויין בנים, שהרי במצרים היו ערום ועריה מן המצות, ולא היו בכלל עושין רצונו של מקום, ועם כל זה יצאו קודם הזמן משום דקישוי השעבוד השלים, ועל כרחק מטעם דיש להם דין בנים למקום, ומה ראייה דהלכה כרבי מאיר דבין כך ובין כך קרויין בנים.

אמנם איכא למפרך ולומר דבאמת אין הלכה כרבי מאיר, ובאין עושין רצונו של מקום קרויין עבדים, ומה שיצאו קודם הזמן לא היה מטעם דקישוי השעבוד השלים הזמן, אלא כמו שתירצו (פדר"א פמ"ח) בטעם שיצאו ממצרים אחר רד"ו שנה, דחשבינן זמן הגירות מעת שנולד יצחק שכבר היו אז בארץ לא להם. אך כתב החיד"א בהגדת שמחת הרגל (בפיסקא ויאמר לאברהם) שדבר זה אי חשבינן מלידת יצחק תלוי במה דמספקי להו בגמרא (בבא בתרא קיט:) אי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו או לא, דאי ארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו, איכא למחשב גירות מזמן שנולד יצחק דהא הוי בארץ לא להם, אבל אי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, שוב אין לחשוב מזמן שנולד יצחק דלא הוי ארץ לא להם, עכ"ד. ולפי זה אי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, יתכן לומר

בלילה ההוא נדדה שנת המלך, איתא במדרש (הובא בדמשק אליעזר) בזכות ואכלו את הבשר בלילה הזה (שמות יב ה), בזכות זה בלילה ההוא נדדה שנת המלך, והוא פלאי.

ויל"פ על פי דברי המפרשים (ראש דוד פ' אמור) בטעם הדבר דמהני תשובה רק לישראל ולא לאומות העולם כמבואר במדרש תנחומא (האויטו ס"ד), כי בני ישראל נקראים בנים למקום, והקב"ה למו אב, ואב שמחל על כבודו כבודו מחול (כתובות יז), מה שאין כן לאומות העולם נקרא הקב"ה עליהם מלך, ומלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, עכ"ד. אך פליגי בגמרא (קידושין לו.) בהא דכתיב (דברים יד א) בנים אתם לה' אלהיכם (דברים יד א), בזמן שישראל נוהגים מנהג בנים קרויים בנים, אינם נוהגים מנהג בנים אינם קרויים בנים דברי רבי יהודה, רבי מאיר אומר בין כך ובין כך קרויים בנים. ולפי זה תלוי במחלוקת רבי מאיר ורבי יהודה אי תשובה מהני או לא.

ויש להביא ראייה מציאת מצרים דהלכה כרבי מאיר דבין כך ובין כך קרויין בנים, דהנה כתבו המפרשים (בינה לעתים דרוש כה) דבני ישראל יצאו ממצרים קודם הזמן משום דקישוי השעבוד השלים הזמן. וכתב על זה החיד"א בראש דוד (פ' שמות) שזה תלוי אם יש לישראל דין בנים למקום או יש לנו דין עבדים, דמבואר במסכת בבא בתרא (דף י.) לגבי מצות צדקה, דאם הם קרויים עבדים אסור לפרנס העניים ואם הם קרויים בנים מצוה לפרנסן, משל למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו, אבל אם כעס

דהלכה כרבי מאיר דבין כך ובין כך קרויין בנים, ויצאו ממצרים קודם הזמן משום דקישוי השעבוד השלים, וליכא למיחשב מלידת יצחק, אבל אי ארץ ישראל אינו מוחזקת לנו מאבותינו, הרי יתכן לומר דחשבינן שעבוד מצרים מלידת יצחק, ולפי זה אין ראיה דהלכה כרבי מאיר מייציאת מצרים דקישוי השעבוד השלים, שהרי איכא למימר דיצאו קודם הזמן משום דחשבינן מלידת יצחק, ואם כן הלכה כרבי יהודה דדוקא בזמן שעושין רצונו של מקום קרויין בנים.

והנה באור חדש (פסחים ג:) הביא קושיא משמיה דהגאון בעל שאגת אריה אהא דכתבו בתוס' (שם ד"ה מאלה) דמי שאין לו קרקע פטור מפסח כמו מראה, מהא דעשו בני ישראל במדבר את הפסח במועדו, ועדיין לא היה להם קרקע, ותרצו האחרונים (או"ח שם ובשו"ת בני ציון החדשות סימן פ"ד) דארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, ושפיר היה להם קרקע. ולפי זה ממה שהקריבו בני ישראל את הפסח במדבר, יש לנו ראיה דארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, ואם כן ליכא למיחשב שעבוד מצרים מלידת יצחק דהיו בארץ להם, ועל כרחק דקישוי השעבוד השלים הזמן, ומזה מוכח דהלכה כרבי מאיר דבין כך ובין כך קרויין בנים. והנה המן הרשע קטרג על בני ישראל ואת דתני המל"ך אינם עושים שהם חומאים ואינם עושים רצונו של מקום ונקראו עבדים, ועל כן ולמל"ך אין שוה להניחם, דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ולא מהני להו תשובה, אך מהקרבנות קרבן פסח במדבר מוכח דבין כך ובין כך קרויין בנים.

וזהו ביאור המדרש בזכות ואכלו את הבשר בלילה הזה, שהקריבו הפסח במדבר, דמשם ראיה דארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, ומה שיצאו קודם הזמן משום דקישוי השעבוד השלים, ומזה מוכח דבין כך ובין כך קרויין בנים, ומהני תשובה על מה שחטאו, וכיון שעשו תשובה על חטאתם נתבטל גזירת המן, ובזכות

וזה בלילה ההוא נדדה שנת המלך, דשם התחיל תקפו של נס (מגילה יט.), וזכו בני ישראל לישועה. והשי"ת יעזור שמן היו"ט פורים יושפע ישועה לכלל ישראל בכל הענינים ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן. (ליל אדפורים)

ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם. ויתבאר על פי מה שכתב במדרש תלפיות (ענף אחשוורוש) בשם המפרשים, שהגורל שהפיל המן היה על ידי חתיכת עצם מרובע בנקודות מארבע רוחותיו, והפור הזה מן הצד שיש שלשה נקודות, מהצד התחתית יש ארבע נקודות, ומן הצד שיש ששה נקודות יש בתחתיתו נקודה אחת, באופן שאם תפל שלשה פורים ויהיו למעלה

בשניהם בכל אחד ארבע נקודות ובאחד ששה נקודות, אם תהפכם לראות הנקודות שיש בתחתיתם תמצא בשנים שלשה נקודות בכל אחד ונקודה אחת באחד, באופן שלמעלה שהם ארבע וארבע וששה הוא מנין דוד, ולמטה מהם שהוא שלשה ושלשה ואחד הוא מנין אגג. והמן בגורל זה הפיל שלשה פורים ונפלו באופן שלמעלה יצאו מנין אגג ושמוח כי עלה למעלה, רצה להפכו מה למטה מהם, ומצא מנין דוד, נמצא דבהפכם נשאר הוא למטה ודוד למעלה, עכ"ד.

ועל פי זה יש לפרש מה דאיתא במדרש שוחר טוב (תהלים קו ד) זכרני ה' ברצון עמך, אמר דוד, רבון העולמים כשתעשה ישועה על ידי מרדכי זכרני, אמר לו הקב"ה, חי"ך לך אנא מדבר קדמאי, איש יהודי שהיה משבט יהודה ואחר כך ושמו מרדכי, עכ"ל. ונתקשיתי בדברי המדרש הלזה, כי לא מצאנו שנתקיים תפלתו של דוד בדבר זה, שלא נזכר שמו בשום מקום במגילה, ודברי המדרש שנרמז במאמר איש יהודי אינו מתקבלת כל כך. אמנם לפי דברי המדרש תלפיות, הרי עצם הנס היה ממש על ידי דוד המלך כי על ידי שהפך הפור ומצא מנין דוד, נשאר הוא למטה, נמצא דהנס היה בזכותו של דוד.

וזה שאמר ונהפוך הוא, היינו על ידי שהפך המן הרשע את הפור, ונמצא דוד למעלה ואגג למטה, על ידי זה אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, ונתרומם קרן הצדיקים. (יום שושן פורים)

*

לעשות אותם ימי משתה ושמחה, והחתם סופר בדרשותיו (לז' אדר דף קעג) הביא בשם הגאון מהר"עב"ץ (בסידורו ח"ב שער י"ג אות לה) דיום לידתו של משה רבינו היה בשבת ב'ז' אדר, והיה יום מילתו ביום י"ד אדר בשבת, והיותו נולד מהול (סוטה יב.) הטיפו ממנו דם ברית למחרתו ביום ט"ו (עיי' שבת קלה.), על כן קבעו ב' ימים אלו י"ד ט"ו ימי שמחה ליהודים, עכ"ד. אך העיר על זה החתם סופר דעל שמחת יום י"ד יש לפקפק דכיון דלא נימול בו מה שמחה נמצאת, עי"ש.

ונראה להצדיק דברי היעב"ץ על פי מה שאמר מרן דו"ז זללה"ה משמיה דהמגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע (הובא בברך משה פי' ויצא עמוד קסז) על אמרם ז"ל (ברכות ו.) חישב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה. דהנה כאשר האדם מקיים איזה מצוה בפועל, מי יאמר זכיתי לבי לקיים המצוה בכל דקדוקיה וכוונותיה, אמנם כאשר נאנס האדם ונמנע ממנו מעשות המצוה, בודאי משתוקק לקיים המצוה בשלימות הראוי, ולכן כאשר הקב"ה מעלה עליו כאילו עשה, אז נחשב

מקיימו, וזה יש לנו ליקח מיו"ט פורים להתחזק שאף כל המצות שאין בידינו לקיימו נחשב כאילו עשינו ועוד במדרגה גבוה ונעלה. (יום שושן פורים)

*

ובבואה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים כו',

וכתב בתפארת שלמה (רמזי פורים) בביאור הכתוב, דמה זה ענין מחשבת המן לרעה לישראל אשר עליה בקשה אסתר להשיבה הלא כבר נהרג המן ונמח שמו וזכרו מן הארץ וכבר בטלה הגזירה, אך ביאור הענין כי אמרו חז"ל (יומא כט.) הרהורי עבירה קשים מעבירה, והפ"י הוא דאע"פ שיש תיקונים ותשובה בעבירה להמית המזיק הנברא, מכל מקום הפגם שנולד בעבירה ממחשבת האדם ר"ל זהו אינו בטל על ידי כן, ולתקן המחשבה להוציא זה ממחשבתו לזה צריך עבודה יתירה, כי מכל מקום נשאר רשימו ממנה במחשבה ר"ל, כמו שיש בהקדושה שאע"פ שהקדושה נסתלקת מכל מקום רשימו נשאר ממנה אח"כ כן להבדיל יש בהטומאה ר"ל, וזהו הרהורי עבירה קשה מעבירה שאע"פ שהעבירה עצמה והמזיק נתבטל, מכל מקום ההרהור נשאר במחשבה. וזה היה עבודת אסתר היא השכינה בבואה לפני המלך הקב"ה להעביר את מחשבת המן, כי בחי' קליפת המן הוא הפגם העיקרי, ואע"פ שכבר נבטלה הקליפה כמו שנהרג הוא למטה מ"מ חרדה עוד לעקור מחשבתו הרעה מתוך ישראל שלא יפגמו ויהרהרו עוד במחשבות זרות שלו אח"כ, עכ"ד.

ויש להוסיף על דבריו הקדושים ולפרש, אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה, כי העצה היעוצה להעביר מחשבת עמלק שנולד בעבירה הוא על ידי עסק התורה, וזה שאמר ובבואה לפני המלך אמר עם הספר, עם ספר התורה, ישוב מחשבתו הרעה, לבטל אותן המחשבות המקלקלות ומטמאות את האויר, דכולם הם באים מקליפת עמלק, ואפשר לבטלם על ידי עסק התורה, וזהו מצות מחיית עמלק בזמנינו אלה, כי אין בידינו ללחום עם עמלק בחרב ובחנית, אבל אפשר ללחום עמו על ידי עסק התורה ולהעביר חשבתו הרעה אשר חשב על היהודים.

*

כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. וצריך ביאור מהו ענין דורש טוב לעמו.

ואפ"ל בהקדם מה שכתב בורע קודש (ליום א' דחנוכה ד"ה בגמרא) בביאור לשון חז"ל (ב"ר פל"ג ס"ג) צדיקים מהפכין מדת הדין למדת הרחמים, ויש להבין לשון מהפכין, היה לו

כאילו עשה המצוה באופן המעולה ביותר, וזה שאמרו מעלה עליו הכתוב"ב כאילו עשה, שנחשב כאילו עשה כפי שצוהו הכתוב לעשות בכל פרטיה ודקדוקיה וכוונותיה, עכ"ה"ק.

ולפי זה משה רבינו שנולד מהול היה צורך להטיף ממנו דם ברית ביום השמיני, אולם נאנסו מלקיימו מאחר שהיה שב"ק ואינו דוחה שבת, ורק ביום ראשון קיימו המצוה בפועל, נמצא דבשב"ק היה בבחינת חשב לעשות מצוה, ובאופן זה הרי מעלה עליו הכתוב"ב כאילו עשה, והוא במדרגה גבוה ונעלה עד מאד, ולזה יום י"ד הוא פורים והוא חשוב ביותר שהוא יום מילתו של משה רבינו במחשבה והוא בחינה יותר גבוה, ויום ט"ו הוא יום משתה ושמחה כיון שאז הוא יום מילתו של משה רבינו בפועל.

ויל"פ בזה הכתוב (אסתר א' ז') והקרוב אליו כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן, ובמס' מגילה (דף יב:) אמר רבי לוי כל פסוק זה על שום קרבנות נאמר, כרשנא אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם כלום הקריבו לפניך כרים בני שנה כדרך שהקריבו ישראל לפניך, שתר כלום הקריבו לפניך שתי תורין, אדמתא כלום בנו לפניך מזבח אדמה. ולכאורה הדבר פלא דהא גם בני ישראל לא הקריבו אז בימי גלות בבל שום קרבנות, וגם אנחנו בימינו אלה אין בידינו להקריב אותן הקרבנות. אולם הכוונה דאף שלא הקריבו הקרבנות בפועל מכל מקום חשקה נפשם להקריב קרבנות הללו, וחשב לעשות מצוה מעלה עליו הכתוב"ב כאילו עשה בכל פרטיה ודקדוקיה וכוונותיה, והיא במדרגה גבוה ונעלה, ובשביל מחשבתם הטוב שחשבו לקיים כל סדר העבודה בביהמ"ק נחשב להם כאילו קיימו הכל בפועל המעשה, ולזה שפיר אמרו כלום הקריבו לפניך קרבן, כי בני ישראל אף שגם המה לא הקריבו מכל מקום היה רצונם להקריב, אבל אומות העולם גם לא היה להם רצון להקריב.

והדברים הללו הוא חיזוק גדול בימינו אלה אשר מפני הטאניו גלינו מארצינו, ואין אנו יכולים לקיים כל המצות התלויות בארץ וכן אי אפשר לקיים מצות הנהוגות בכהנים וכדומה, ובספרי קודש פי' (עין י"טב פנים לפורים) ישנו עם אחד, ישנים מן המצות, היינו ממצות התלויות בארץ. אמנם לפי האמור הרי באמת לא חסר לנו שום מצוה, כי חשב לעשות מצוה ונאנס מעלה עליו הכתוב כאילו עשה, וכיון שהקב"ה מחשבו כאילו עשה הרי הוא עוד במדרגה גבוה ונעלה, ונמצא דכל מצות התלויות בארץ מעלה עלינו הכתוב כאילו עשינו והוא במדרגה גבוה ונעלה, ושאר המצות שאנו מקיימים בכל יום, זהו לכל אחד לפי ערכו כפי מה שהוא

ובכחינה זו ביאר כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ) בשלח עמוד קיח) על מאמרם (מכילתא בשלח ויסע משה פ"ב) אמר לו הקב"ה למשה אמור להם לישראל דברי תורה שנתתי לכם רפואה הם לכם, דהנה מחלה"ה אותיות הלח"ם, ותורתנו הקדושה נקראת לחם כמ"ש (משלי ט ה) לכו לחמי בלחמי, ובכן בכח התורה זוכים ישראל להפוך מחלה לבחינת לחם, וזה שאמר הקב"ה דברי תורה שנתתי לכם רפואה הם לכם, שעל ידי עסק התורה הנקראת לחם, יוכו להפוך אותיות מחלה לאותיות הלחם, עכ"ד. (ועיין בבבלי הטורים פ' בשלח). ויש להוסיף כי יש גם להפך תיבת מחלה"ה לתיבת חמלה"ה, חמלה גדולה ויתירה חמלת עליו, ובכח התורה הקדושה הנקרא הלח"ם זוכים להמשיך חמלה"ה ורחמים על כל ישראל.

ובזה יש לפרש הענין מה שתיקנו בפורים לקבוע ימי משתה ושמחה, ועושין סעודה עם לחם ושותין יין לבסומי בפוריא, על פי דברי הרה"ק מהר"ש מבעלזא זללה"ה (הובא במהרי"ד פ' נח) גפ"ן הם אותיות נגף, והאדם המקדש עצמו מהפך מנגף לאותיות גפן, עכ"ד. נמצא שעל ידי הסעודה של לחם, מהפכין ממחלה להלחם, ועל ידי ששותין יין שהוא יוצא מעצי גפ"ן, זוכים להפוך מנגף לגפן. וכמו כן י"ל גם בענין מצות משלוח מנות, שכתב בבני יששכר (אדר מאמר ח אות א) דמצות משלוח מנות ב' מנות לאיש אחד (מגילה ז), וב' פעמים מנה בגימטריא דג"ן גפ"ן, עי"ש לדרכו. ולדרכינו י"ל שעל ידי ששולחין דגן ויין שהוא לח"ם וגפ"ן, זוכין להפוך ממחלה להלחם ומנגף לגפן.

והנה אמרו חז"ל (שבת פח.) שבמתן תורה קבלו את התורה בכפיה ואיכא מודעא רבה לאורייתא, ולפי זה י"ל דעד הנס שהיה מתן תורה בכפיה לא היה להם כח התורה להפוך צירופי אותיות לטובה, וע"ד שכתב בבני יששכר (אדר מאמר ח אות ב) בהא דק"ל (סוטה כא) דעבירה מכבה מצוה אבל אין עבירה מכבה תורה, דעד ימי אחשורוש היה עבירה מכבה תורה, דלא הועילה התורה מאחר שהיה להם מודעא, עי"ש. אבל לאחר שהדר קבלוה באהבה וברצון, היה להם כח להפך כל הקללות לברכות.

וכל זה הוא בזכותו של מרדכי הצדיק שעל ידו קבלו את התורה מאהבה, ועל כן מרדכי הצדיק דורש טו"ב לעמו, שעל ידו יכולים להפוך כל הקללות לטובה ולברכה באמצעות כח התורה, והכל נתהפך לטובה לטב לחיין ולשלום.

ויעזור השי"ת שנוכה לצאת מיו"ט פורים בענג ובשפע ובחמלה ובלחם וכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה, ויהפוך ה' לך את הקללה לברכה, וזהו ביאור הכתוב ונתהפך הוא אשר ישלמו היהודים המה

לומר מבטלין, אך חז"ל רמזו כאן בדבריהם עצת צדיקים איך לבטל מדת הדין, דלכאורה קשה איך יכולין לבטל וכי יש שינוי רצון בהבורא ב"ה ח"ו, אך הענין כן הוא שהקב"ה נתן כח ביד הצדיקים לצרף צירופים, כמו שאמרו חז"ל יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, וכן עושים הצדיקים ומצרפים צירופים אחרים בזה הצירוף עצמו, כמו מנגע לענג, אם רואים נגע באדם, וצדיקים בתפלתם הרואים אלו האותיות נגזרו רח"ל על האדם, כח בידם על ידי תפילתם לעשות מאלו אותיות צירוף ענג, או מפשע לשפע, או איזה תחבולות אחרים לעשות צירוף כפי הצורך לאותו אדם או לאותו הזמן כפי הסייעתא דשמיא, נמצא לשון מתק חז"ל שמהפכין מדת הדין למדת הרחמים בצירוף אשר עשו לטובה, מנגע לענג וכדומה, עכדה"ק. (וכ"כ בייטב לב ר"פ מצורע).

והנה איתא בגמרא (ברכות ז.) על מה שאמר בלעם (במדבר כג) ומה אועם לא זעם ה', מלמד שכל אותן הימים לא זעם, וכמה זעמו רגע, וכמה רגע אמר רבי אבין רגע כמימריה וכתבו בתוס' (עבודה זרה ד: ד"ה רגע) ואם תאמר מה היה יכול לומר בשעה מועטת כזה, ויש לומר היה יכול אומר כלם, והקב"ה הפכו ואמר מלך כדכתיב (במדבר כג כא) ותרועת מלך בן, עכ"ד. וכתב א"ז זללה"ה בייטב לב (פ' וילך) כי מטעם זה אנו אומרים בראש השנה המלך, לעשות מאותיות כל"ם מלך, ואחרי כן אחר התמוזגות והמתקת הדינים בימים הקדושים האלו, נעשו מזה צירוף לכ"ם, והיינו דכתיב (ויקרא כג ז) ולקחתם לכ"ם ביום הראשון, כמו שדרשו חז"ל באוכל נפש (ביצה כח:) יעשה לכם, לכל צורכיכם, עכ"ד.

ויל"פ בזה מה דאיתא בגמרא (פסחים סח:) הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם, מאי טעמא ימי משתה ושמחה כתיב ביה (אסתר ט כב). והכוונה כי בפורים היה גזירת כלם, כי המן הרשע בקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, ונתהפך לאותיות מלך, ומזה נעשה צירוף לכ"ם לכל צרכיכם, ועל כן הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכ"ם, שיוכלו להפך האותיות לטובה.

ובזה יל"פ רמז מאמרם ז"ל (סוכה מג.) היינו טעמא דשופר היינו טעמא דמגילה, דכמו בראש השנה עושים מאותיות כל"ם המלך ומזה נעשה צירוף לכ"ם, כמו כן הוא בפורים להשפיע לכם לכל צרכיכם.

ומסתבר לומר כי בחינה זו להפוך התיבות בצירופי אותיות לטוב הוא בכח אור חכמת התורה, וכמו שכתב בנועם אלימלך (פ' נח) בביאור הפסוק צה"ר תעשה לתיב"ה, כי הצדיק על ידי תיבת התורה שלומד בה, הוא מהפך הצה"ה לצה"ר, עכ"ד. (ועיין באגרא דכלה פ' נח בהמשך הפסוק).

בשונאיהם, שנתהפך צירופי אותיות לטובה וניצולים מכל פגע רע, כן יעזור השי"ת לטב לחיין ולשלם לנו ולכל בני ישראל. (משנתה היין)

*

עוד י"ל מה שנקרא מרדכי הצדיק דורש טוב לעמו, על פי מה שהקשו המפרשים איך יצאו ישראל ממצרים קודם שנשלם הזמן, ותירצו (בינה לעתים דרוש כה) דקישוי השעבוד השלים הזמן. וכתב על זה החיד"א בראש דוד (פ' שמות) שזה תלוי אם יש לישראל דין בנים למקום או יש לנו דין עבדים, דמבואר במסכת בבא בתרא (דף י.) לגבי מצות צדקה, דאם הם קרויים עבדים אסור לפרנס העניים ואם הם קרויים בנים מצוה לפרנסן, משל למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו, אבל אם כעס המלך על בנו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו כששמע המלך לא דורון משגר לו (דאכתי חביבותיה גביה, והמטיב עם הבן נחא ליה לאב). ומעתה אם יש לנו דין בנים, ודאי לא נחא ליה להקב"ה אם המצריים השתעבדו בנו בקישוי השעבוד, ומועיל זה לאיצטרופי ולומר שכבר נשלם הזמן, אבל אם אנו נחשבים כעבדים, לא איכפת ליה במה שהשתעבדו אותנו בפרך, ולא נצטרף זה ועדיין לא נשלם הזמן, עכ"ד.

ויל"פ בזה מאמר הגמרא (בבא בתרא י.) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, כי על ידי שנותנים צדקה מוכיחים בזה שאנחנו בני אל חי וממילא כבר נשלם הזמן של שעבוד מצרים, ואין צורך בשאר גליות שישלימו השעבוד, ועל כן היא מקרבת את הגאולה.

והנה מרדכי הצדיק תיקן שיתנו מתנות לאביונים, ולכאורה קשה אם אלהיכם אוהב עניים למה אינו מפרנסן, וכיון שאינו מפרנסן אין אנו רשאים ליתן מתנות לאביונים, אולם מרדכי הצדיק סבר דבני ישראל יש להם דין בנים למקום, ממילא כבר נשלם הזמן על ידי קישוי השעבוד ואין צורך ששאר גליות ישלימו, ועל כן מרדכי הצדיק הוא דורש טוב לעמו, על ידי שתיקן מצות מתנות לאביונים, כי מזה מוכח דיש לנו דין בנים למקום ונשלם שעבוד מצרים, וכבר הגיע הזמן אשר ירחם הקב"ה על בני ישראל מגלות החל הזה, ואחר עבור יום הפורים אשר קיימו בני ישראל מצות מתנות לאביונים ככל המובנים ונתחלקה הרבה צדקה לעניי בני ישראל, בודאי עלינו לצפות שזכות הצדקה יקרב הגאולה. (ליל שושן פורים)

*

עוד י"ל מה שנקרא מרדכי הצדיק דורש טוב לעמו, על פי מה שכתב א"ז זללה"ה בישמוח משה (פ'

אמור) לבאר הענין מה שאמרו חז"ל (סוכה ו:) דכל הלכה למשה מסיני לקולא אתי ולא לחומרא, כי מבואר בכתבי האריז"ל (משנת חסידים מס' השכיבה פ"א) דתורה שבכתב הוא דין ותורה שבעל פה הוא רחמים, ולכך כפי הכתוב הוי חומרא והוא כפי שורת הדין הגמור, אבל הלכה למשה מסיני הוא תורה שבעל פה והוא מצד הרחמים ולקולא אתי, עכ"ד.

והנה איתא במדרש תנחומא (פ' נח ס"ג) לתרין קושית התוס' (שבת פח. ד"ה כפה) למה כפה הקב"ה עליהם ההר כגיגית הא כבר אמרו נעשה ונשמע, ותירץ דנעשה ונשמע אמרו רק על תורה שבכתב, ותורה שבע"פ לא רצו לקבל ולכן הוצרך כפיית ההר, עכ"ד. נמצא לפי זה דמודעא רבה לאורייתא היה רק על תושבע"פ ולא על תורה שבכתב, ולפי זה היה עד ימי אחשוורוש רק בחינת דין של תורה שבכתב ולא בחינת רחמים של תורה שבע"פ, אבל כאשר הדר קבלוה התושבע"פ באהבה וברצון, נשפע בזה מדת הרחמים.

ועל כן מרדכי הצדיק אשר על ידו הדר קבלוה בימי אחשוורוש מאהבת הנס, היה דורש טו"ב לעמו, להשפיע רחמים וחסדים לבני ישראל על ידי תורה שבע"פ, שנתגבר מדת הרחמים בעולם.

ובפשטות י"ל כיון שתיקן מרדכי הצדיק מתנות לאביונים, ואמרו חז"ל (שבת קנא:) כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, ולזה אמרו במדרש (ויק"ר פל"ד ס"ה) יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית, כי המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים. ועל כן מרדכי הצדיק שתיקן מתנות לאביונים, שירחמו על הבריות, ועל ידי זה הרי מרחמין על בני ישראל מן השמים, ועל כן מרדכי הצדיק על ידי שתיקן תקנה זו הוא דורש טוב לעמו, שיתרחמו עליהם מן השמים, והשי"ת שולח לבני ישראל מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה כל צרכיהם שפע ברכה והצלחה בני חיי ומזוני רוויחי, פרנסה בריווח ובניקל, ישועה לאלו הצריכים לזש"ק יברכך ה' בבנים, רפואה לחולי ישראל, ושידוכים הגונים לכל מאן דבעי, כל אחד די מחסורו אשר יחסר לו, ונושע כולנו בשפע ברכה והצלחה עדי נוכח לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן. (ליל שושן פורים)

*

עוד י"ל מה שנקרא מרדכי הצדיק דורש טוב לעמו, על פי מה שכתב בליקוטי תורה להאריז"ל (ליקוטי ישעיה) על הכתוב (ישעיה לב יז) והיה מעשה הצדקה שלום, כי במעשה הצדקה גורם יחוד שם הוי"ה ב"ה, כי הפרוטה היא י, וחמשה אצבעות הנותנות ה, וזרוע אדם הנותן הוא צורתו,

וחמשה אצבעות המקבלות ה, וזהו סוד הוי"ה מעשה הצדקה שלום, עכ"ד.

ובזה כתב החיד"א בנחל קדומים (פ' תרומה) לפרש המדרש (קה"ר פ"א ס"א) אם בקשת לעשות צדקה, עשה עם עמלי תורה. והטעם כי התלמיד חכם אינו שואל, ובעל הבית פושט ידו תחילה, ואם כן המטבע כעין י, וחמשה אצבעות הנותנות כנגד ה, וזרוע הנותן ו, וחמשה אצבעות התלמיד חכם ה', הרי נרמז שם הוי"ה ב"ה ביושר שהוא רחמים, אך כשעושה צדקה לעם הארץ הנה העני שואל, ובכן חמשה אצבעות שפשט העני את ידו הוא ה' אחרונה, ואחר כך זרוע הנותן וחמשה אצבעות ופרוטתה הם וה"י, ואם כן השם מהופך שהוא דין, ולכן הצדקה לתלמיד חכם מעולה, עכ"ד. וכעין זה הובא בשם ק"ז מרן הבעש"ט הקדוש ז"ע (עיין במבשר צדק פ' ראה).

ועל פי זה יש לבאר מה שמוצינו בפורים שאמרו חז"ל (ירושלמי מגילה פ"א ה"ד) כל הפושט יד נותנין לו, שהעני פושט ידו תחילה. הלא בזה נתייחד שם הוי"ה שלא כסדרו ומעורר בזה דינים. (ועיין מ"ש בזה אבא מארי זללה"ה בברך משה פ' תרומה עמוד קפו).

ולחומר הנושא צריך לומר דסגולת היום של הפורים גדלה ונשגבה כל כך, שאפילו אם העני פושט ידו והשם הוי"ה הוא שלא כסדרן, עם כל זה נמשך בזה מדת הרחמים. וזהו ענין ונהפוך הוא, שנתנית הצדקה הוא בדרך היפך, ועם כל זה מסגולת היום הוא לעורר רחמים, ודבר זה הוא בזכותו של מרדכי הצדיק אשר תיקן מתנות לאביונים, ועליו אנו סומכין שגם אם העני פושט ידו תחלה נשפע רחמים לבני ישראל.

ולזה אמר כי מרדכי היהודי וגו' דורש טוב לעמו, כלומר שתקנותיו הם טוב לעמו, שבכל אופן שהם מקיימים מצות צדקה זוכים להשפעת רחמים וחסדים על בני ישראל אף שהקדים המקבל להנותן, ובעבור ימי הפורים עולה לשמי רום מצות צדקה שקיימו בני ישראל, ועל ידי זה נתייחד שם הוי"ה, וי"ל עוד כוונה שעל ידי מצות צדקה נתייחד שם הוי"ה, היינו שיהיה שמו שלם וכסא שלם, כי גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה. (יום שושן פורים)

*

עוד י"ל מה שנקרא מרדכי הצדיק דורש טוב לעמו, וי"ל פ' על פי דברי האריז"ל (פרע"ח שער הפורים פ"ו) המן הרשע

כשביקש לבלע ולהשחית לקח שם הוי"ה הפוכה ובסופי תיבות (אסתר ה יג) ז"ה איננו שויה ל"י, ואסתר שבקשה גאולה לקחה שם הוי"ה ביושר ובראשי תיבות (אסתר ה ד) יבוא המלך והמן היום, עכד"ק. ובה י"ל פ' הכתוב (אסתר ט א) ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, פי' שעל ידי שנתהפך הצירוף מהוי"ה הפוכה להוי"ה ביושר, על ידי זה ישלטו היהודים המה בשונאיהם.

וי"ל פ' בזה המדרש (הובא בדמשק אליעזר פ' וירא) והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו, אמר הקב"ה לאברהם אימתי אני פורע לבניך בימי המן, שנאמר ותלו אותו ואת בניו על העץ. והוא פלאי. ולפי האמור י"ל הדנה אמרו חז"ל (הובא ברש"י פ' וירא) גדולה מתנת עניים שמהפכת מדת הדין לרחמים, ולפי זה י"ל כי בזכות הצדקה והחסד המושרש בלבבות בני ישראל, זכו להפוך מדת הדין הוי"ה הפוכה למדת הרחמים הוי"ה ישר. ומדה זו מושרש בבני ישראל להיותם זרע אברהם שורש מדת החסד, ובה יתבאר המדרש והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו, כי אברהם אבינו ויטע אשל בבאר שבע והכניס אורחים והשריש מדת צדקה בבניו אחריו, אמר הקב"ה לאברהם אימתי אני פורע לבניך בימי המן, שבזכות הצדקה זכו להפוך הדין לרחמים ונתבטל גזירת המן, ותלו אותו ואת בניו על העץ.

ולזה נאמר על מרדכי הצדיק שהיה דורש טוב לעמו, כי על ידי שתיקן לבני ישראל בכל הדורות לקיים מצות משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, נתהפך מדת הרוגז למדת הרחמים, והיה דורש טוב לעמו שיתעורר רחמים גמורים לבני ישראל עד עולם.

ובעת נעילת החג פורים המושלש עולין למעלה כל המצוות שקיימו בני ישראל בטירחא דגופא וטירחא דמונא, ויש לה חשיבות וחביבות גדול אצל הבורא, ועושה רושם גדול למעלה, ובפרט מה שקיימו מצות מתנות לאביונים אשר כל פרוטה ופרוטה חשוב מאד לפני הקב"ה, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים לקיים מצות מתנות לאביונים, ובודאי הוא עושה פעולה לטובה להפך מדת הרוגז למדת הרחמים, ויעזור השי"ת שיהיה רחמים וחסדים בבתי בני ישראל, ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה, ויהיה רק ברכות בבתי בני ישראל, ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו ברחמים וחסדים. (יום שושן פורים)

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קדוץ עדר וישיבתו "בדרך משה" רהסדרי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקדוש מ"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועבי"א

קרית יואל – בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעט"מ

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

קול רינה וישועה באהלי עדיקים

ברגשי גיל וחדוה הננו משגרים בזה ברכת מזל טוב חמה ולבבית אל מזל פני
מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
ולאביו ב"ק הגה"צ אב"ד דקהילתנו ב"פ שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבן אצל התנו – נכדו
הרב שלום טייטלבוים שליט"א
והברכה אחת לאביו הגה"צ רבי ארי' לייבוש טייטלבוים שליט"א
דומ"ץ ביהמ"ד ויואל משה ד'פאטמאר וויליאמסבורג

השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר אשר לעמול שלאמאווטש הי"ו
ולאביו הרדה"ר דוד שלאמאווטש שליט"א
ולחתנו הרדה"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א
לחולות בנז – נדתם קדושתא ונא נבית מדרשינו בנכון מאר

הר"ר מאיר צבי יהודה גרינבוים הי"ו
ולאביו הרב ר' שניאור זלמן גרינבוים שליט"א
ולחתנו הרדה"ר משה ראטה שליט"א
ולקינו הרדה"ר בנימין זאב ווייס שליט"א
ולקינו הרדה"ר יהושע ווייס שליט"א

ולחניו הרדה"ר חנני' יו"ט ליפא ראטה שליט"א
לחולות בנז – נדתם קדושתא ונא נבית מדרשינו בנכון מאר

הר"ר יואל בנעט הי"ו
ולאביו הרדה"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א
הבן דוד קרן עזר נישאין
ולחתנו הרדה"ר שמריהו גליק שליט"א
ולקינו הרדה"ר יעקב בנעט שליט"א
לחולות בנז – נדתם קדושתא ונא נבית מדרשינו בנכון מאר

הר"ר פנחס נפתלי בראנדער הי"ו
ולחתנו הרב משה אהרן דאווידאוויטש שליט"א
אב"ד סעקלעוו
ולחניו הרב בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א
לחולות בנז – נדתם השלום זכר בביתנו מאתונקא

הרדה"ר זאב אלכסנדר פייערעווערגער שליט"א
לנישוא בני בום ראשון בארה"ב

הרדה"ר יעקב ריבל שליט"א
לאחיו בנז

הרדה"ר אברהם משה לאנדא שליט"א
לחולות נביתו
אצל בנו הר"ר שלמה יודא הי"ו בלאדאן

הר"ר שמעון דוד דאווידאוויטש הי"ו
ולאביו הרדה"ר אלימלך דאווידאוויטש שליט"א
ולחתנו הרדה"ר ישראל יוסף איידארפער שליט"א
לחולות בנז – נדתם השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר יעקב מאיר ראזנבערג הי"ו
ולחתנו הרדה"ר יעקב סאנדער שליט"א
ולחניו הרדה"ר שלמה זלמן סאנדער שליט"א
לחולות בנז – נדתם

הר"ר אלי' לאנדא הי"ו
ולחתנו הרב ר' יקותיאל יעקב בראך שליט"א
מנהל חת"ת וחבר הנהלת המוסדות
לחולות בנז – נדתם

קרן
"נפש חיה"
ע"ש הרבנית הצדיקת
מרת ח' מייליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע ח' שבט תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קרן
"חסדי מנחם משה"
ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆ ☆ ☆

קרן
"תהלה לדוד"
ע"ש ר' משה דוד
מע"ע
ב"ר יחזקאל משולם ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשנ"ח
☆ ☆ ☆

קרן
"אב"ן ישראל"
ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע מ"ו חשוון תשנ"ו
☆ ☆ ☆

קרן
"ציון לנפש חיה"
ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל
ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע מ' שבט תשנ"ג
וונתנו מרת ח' ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆ ☆ ☆

קרן
"חסדי בא"ר"
ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל
ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
וונתנו מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שמעון
נלב"ע ה' מנחם אב תשנ"א
☆ ☆ ☆

קרן
"ממכון שבת
השניח"

קרן
"חסדי שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי ווירצבערגער ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשנ"ב
☆ ☆ ☆

קרן
"חסדי ישראל יעקב"
ע"ש ר'
ישראל יעקב אייזנבערגער ז"ל
נלב"ע מ"ו אייר תשנ"ו
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל ב"ו סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קרן
"חסדי שמואל וחנה"
ע"ש
ר' שמואל זאב לעוווי ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
וונתנו מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון תשנ"ו
☆ ☆ ☆

קרן
"אנשי ח'ה"
ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמן ז"ל
נלב"ע ח' שבט תשנ"ג
וונתנו מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל מבי"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קרן
"צב"א מרו"ם"
ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
וונתנו מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆ ☆ ☆

קרן
"אפריון נמתי לר' שמעון"
ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ו' מנחם אב תשנ"ח
☆ ☆ ☆

קרן
"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חוקי איתמר טובי ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה